הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ

(מוזגה ביום 1.1.2017 לפניקס פנסיה וגמל בע"מ)

דו"ח הדירקטוריון

לשנת 2016

תוכן העניינים

	דף
תיאור תמציתי של קרנות הפנסיה, קופות הגמל והחברה המנהלת	4
תיאור הסביבה העסקית	10
מצב כספי	22
תוצאות הפעולות	23
תחזית תזרמי המזומנים	25
בקרות ונהלים	26
אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	27
דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי	28

תמצית דו"ח הדירקטוריון כולל מידע צופה פני עתיד,כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח - 1968, מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה הקיימת בקופה במועד הדו"ח וכולל הערכות של הקופה או כוונות שלה נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או משתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "הקופה מעריכה", "הקופה סבורה", "צפוי/ה" וכדומה, אך ייתכן כי מידע זה יופיע גם בניסוחים אחרים.

1. תיאור תמציתי של קרן הפנסיה ושל החברה המנהלת

החברה המנהלת

מיזוג חברות מנהלות
בהתאם לאישור רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון מיום 29 בדצמבר 2016, ובהתאם הדירקטוריון והאסיפה הכללית של החברה מיום 31 באוקטובר 2016, ביום 1 בינואר 2017, מוזגה הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ לחברה הקולטת הפניקס פנסיה וגמל בע"מ. במסגרת המיזוג הועברה קרן הפנסיה הוותיקה "עמית" שבניהול הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ לניהולה של הפניקס פנסיה וגמל בע"מ.
במסגרת המיזוג החברה אישרה הממונה על שוק ההון את בקשת החברה לביטול רישיון המבטח כחברה מנהלת.

ביום 19 באוגוסט, 2010 הגישה החברה בקשה לממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון למתן רישיון מבטח בתחום קרנות הפנסיה וכן לשינוי שם החברה ותקנון ההתאגדות שלה.
החל מיום 1 בינואר, 2011 שונה שמה של החברה ל"הפניקס פנסיה חברה לניהול קרנות פנסיה מאוזנות בע"מ" וביום 27.11.2011 שינתה החברה את שמה ל"הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ", ובהתאם תוקן תקנון ההתאגדות של החברה, וזאת בהתאם לאישור רשם החברות ובהתאם לאישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

עם הפיכת החברה לחברה מנהלת, עברה לניהולה בנאמנות קרן פנסיית היסוד עמית - קרן פנסיה ותיקה (להלן - "**הקרן הותיקה**"), ובהתאם לכך, מיום 31 בדצמבר 2010, הופסק ניהולה של הקרן הותיקה על ידי הקופה התאגידית עמית קופה לפנסיה ותגמולים בע"מ (להלן - **עמית**). הקרן הותיקה הועברה ללא תמורה לניהולה בנאמנות של החברה.

עם העברת הקרן הותיקה לניהולה של החברה, תם תוקפו של הסכם למתן שירותי ניהול שנחתם בין עמית לבין הפניקס פנסיה, חברה בבעלות הפניקס חברה לביטוח בע"מ, מכוחו קיבלה הפניקס פנסיה מעמית תמורה עבור השירותים שנתנה.

האמור לעיל בוצע בהתאם להוראות סעיף 104ב(ו) לפקודת מס הכנסה ולתקנות מס הכנסה (תנאים להעברת נכס בפטור ממס בין חברות אחיות), התשנ"ד- 1994, ובהתאם למתווה לשינוי מבני שאושר על ידי אגף שוק ההון, הביטוח והחיסכון והוראות הסדר התחיקתי.

שינוי המבנה האמור קיבל את אישור רשות המסים ביום 27 בדצמבר, 2010, בכפוף לתנאים הקבועים בו.

לפי המתווה שאושר על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן: **הממונה**"), דמי הניהול בקרן הותיקה עודכנו דמי הניהול בקרן הותיקה החל היום 1.1.2011, כדלהלן:
בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.
בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.
בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

קרן הפנסיה

הקופה אושרה לצרכי מס הכנסה כקופת גמל. תוקף האישור עד ליום 31 בדצמבר, 2016.
בקרן מופעלות כיום שלוש תוכניות לצבירת פנסיית יסוד לפי הפירוט הבא:

(1) תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו עד 31.12.1988
בתוכנית זאת, הפנסיה מחושבת עפ"י ותק צבור ושכר קובע.
על פי תקנון הקרן, עמית שהצטרף עד ליום 31.12.1988 רשאי לבחור, לפני מועד תחילת תשלומי הפנסיה, בחירה בלתי חוזרת בין שתי האפשרויות לחישוב פנסיה ועל פיהן נקבע אופן הצמדת תשלומי הפנסיה:

א. הצמדה לתוספת יוקר - לפי אפשרות זו השכר הקובע לפנסיה יחושב על פי השכר הריאלי הממוצע ועל בסיס לוח הפנסיה הישן כדלקמן:

10 שנות וותק	-	30%
לכל שנה נוספת	-	1.4%
שיעור הצבירה המירבי	-	65%

תקופת האכשרה בתוכנית זאת היא 10 שנים מלאות בהן שולמו לקרן התשלומים המגיעים מהמעסיק והעובד.

ב. הצמדה למדד - לפי אפשרות זו גובה הפנסיה יקבע על פי סכום הצבירה שיצטבר לזכות העמית בהגיעו לגיל הפרישה ועל בסיס חישוב אקטוארי, בתוספת של עד 20%, אולם בכל מקרה הפנסיה לא תעלה על הפנסיה המחושבת לפי אפשרות 1 ולא תפחת מ-5% מהשכר הממוצע במשק (פנסיית מינימום).

(2) תוכנית צבירת הפנסיה לעמיתים שהצטרפו החל מ-1.1.1989

תוכנית זאת מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה". התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה אישית, "המנות" מחושבות בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד, לפי גיל ומין העמית.
זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד יוקר המחיה מדי חודש בחודשו.
שיטה זאת אינה מחייבת תקופת אכשרה, אולם קיימת פנסיית מינימום בשיעור 5% מהשכר הממוצע במשק.

(3) תוכנית לעמיתים שהצטרפו בתקופה 1-3/95 (עמיתי תקופת הביניים)

תוכנית זו מבוססת על טבלת צבירת אחוזי פנסיה שנתיים המקנה "מנות פנסיה" לפי תשואה של 4.6%. התוכנית מאוזנת אקטוארית ברמה האישית "המנות" מחושבת בעת התשלום לגבי כל הפקדה בנפרד לפי גיל ומין העמית. זכויות הפנסיה נצברות כשהן צמודות למדד מידי חודש בחודשו. אין תקופת אכשרה אך יש דרישה לפנסיית מינימום.

קרן זכויות עוזבים

הקרן כוללת יתרות בסכומים קטנים של עמיתים שפרשו בעבר ולא מימשו את זכאותם למשיכת הכספים.

מסד הנתונים של הקרן הוסב בשנות התשעים ממערכת ידנית למערכת ממוכנת, ועבר לאחר מכן מספר הסבות נוספות. במשך השנים אותרו מקרים, בעיקר של מבוטחים שאינם פעילים שנים רבות, שנתוניהם במחשב אינם מושלמים.
יש לציין כי בעת פנייתו או פרישתו של מבוטח כזה נתוניו של המבוטח (פרטים אישיים וכספיים) מאומתים ומבוקרים על פי תיקו/חשבונו האישי.

עמיתי דור ביניים

הקרן הינה קרן פנסיה וותיקה הסגורה למצטרפים חדשים החל משנת 1995 עמיתים אלו הינם מבוטחים שהצטרפו לקרן הפנסיה בשלושת החודשים הראשונים של 1995 (להלן: תקופת הביניים). בפס"ד אשר ניתן ביום ה-22 בדצמבר 1988 בבית המשפט העליון קובע כי עמיתים שהצטרפו בין ינואר-מרץ 1995 רשאים להיות עמיתים בקרנות הפנסיה לעמיתים וותיקים אולם זכויותיהם ייקבעו לפי פרק עמיתי הביניים בתקנות שאושר על ידי הממונה על אגף שוק ההון, הביטוח וחסכון.
עמיתים אלה הועברו מהקרן המקיפה לקרן היסוד תוך הפרדה מלאה של מנות הפנסיה והיתרות שלהם.

(א) תחומי פעילות עיקריים והשינויים שחלו בהם בתקופת הדוח הכספי

תחום הפעילות של החברה הינו ביטוח פנסיוני, באמצעות קרן הפנסיה שבניהולה. בהתאם לכך, לקרן עמיתים שכירים ועצמאיים מכל המגזרים במשק.

מספר העמיתים בקרן הפנסיה

ביום 31 בדצמבר, 2016 מניין חשבונות העמיתים בקרן הפנסיה עמד על 3,021 מתוכו 934 חשבונות עמיתים פעילים לעומת התקופה המקבילה אשתקד בה מניין חשבונות העמיתים בקרן הפנסיה עמד על 3,084 מתוכו 945 חשבונות עמיתים פעילים.

הרכב ההכנסות בתקופת הדוח - קרן פנסיה יסוד עמית

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2016	2015
	אלפי ש"ח	
הכנסות		
ממזומנים ושווי מזומנים	(42)	21
מהשקעות:		
בניירות ערך שאינם סחירים	40,032	93,538
בניירות ערך סחירים	26,706	12,287
בפקדונות והלוואות	5,489	5,050
נדל"ן להשקעה	(40)	(7)
	72,187	110,868
הכנסות אחרות	68	45
סיוע ממשלתי ישיר	13,011	12,055
סך כל ההכנסות	85,224	122,989
הוצאות		
דמי ניהול	4,035	3,760
עודף הכנסות, נטו מועבר לדוח התנועה בקרן הפנסיה	81,189	119,229

בשנת הדוח נרשמו הכנסות מהשקעות בסך של 72,187 אלפי ש"ח, בהשוואה להכנסות בסך של 110,868 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר ההכנסות אשתקד נבעו מיישום הוראות ביצוע של מרווח הוגן שהניבו לקרן הכנסה חד פעמית של שערוך בסך של כ-84 מיליוני ש"ח. לפרוט נוסף ראה באור 8ד' בדוחו הכספי של הקרן.

דמי הניהול אותן שילמה הקרן לחברה המנהלת הסתכמו בשנת הדוח לסך של 4,035 אלפי ש"ח, בהשוואה לסך של 3,760 אלפי ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

אגרות חוב מיועדות ממשלתיות

אגרות חוב מיועדות ממשלתיות כוללות אג"ח מיועדות ישנות מסוג "מירון" הנושאות ריבית ריאלית שנתית של 5.57% כן אג"ח מסוג "ערד" בריבית ריאלית שנתית של 4.86% (עבור עמיתים ותיקים), וכן אג"ח מיועדות ממשלתיות חדשות מסוד "ערד" הנושאות ריבית ריאלית שנתית של 5.05% (עבור עמיתי תקופת הביניים).

(ג) <u>התפתחויות או שינויים מהותיים בהסכמי ביטוח משנה בהשוואה לשנים קודמות, והתפתחויות</u>

<u>ביטוח משנה</u>

הקרן מפעילה תוכנית פנסיית יסוד בלבד ואינה מבטחת את העמיתים בביטוח משנה.

<u>ביטוח משלים (אבדן כושר עבודה ופטירה)</u>

לצורך הרחבת והשלמת זכויותיהם של עמיתי הקרן חלק קטן מעמיתי קרן הפנסיה מבוטחים על חשבונם בביטוח אבדן כושר העבודה וביטוח חיים לסיכוני מוות. ביטוח זה קיים עפ"י הסכם המתחדש מידי מספר שנים בין החברה המנהלת ובין החברה המבטחת, תמורת פרמיה המשולמת ע"י המעבידים והעובדים. נכון למועד הדו"ח "איילון חברה לביטוח בע"מ" מעניקה את הכיסויים כאמור במסגרת פוליסה שהופקה מטעמה אשר תוקפה מוארך מעת לעת. <u>החל מיום 1.1.2017 הסתיימה הפוליסה האמורה לאור העובדה כי מספר המבוטחים בפוליסה פחת מ-50 מבוטחים.</u>

להלן פרטי הכיסויים וסכומי הביטוח:

מקרה מוות	-	60 משכורות חודשיות של "השכר הקובע".
אבדן כושר עבודה מלא	-	פיצוי חודשי בגובה מכפלת "שיעור הפיצוי" ב"שכר הקובע" בנוסף, תשלם חברת הביטוח לעמית מידי חודש סכום השווה ל- 11.5% משכרו הקובע של העובד. כל זאת החל מתום החודש השישי של אבדן כושר העבודה עד לגיל פרישה כמוגדר בתקנון.
שיעור הפיצוי	-	3% לכל שנת ותק פנסיוני עד 10 שנות ותק פנסיוני ראשונות ועוד 1.4% לכל שנת ותק פנסיוני נוספת ולכל היותר 65% מהשכר הקובע לביטוח זה. חישוב הפיצוי החודשי לאבדן כושר הינו עד גיל פרישה כמוגדר בתקנון.
		א. <u>שיעור הפיצוי</u> שיעור הפיצוי מחושב על בסיס הוותק הפנסיוני בקרן הפנסיה הינו עד גיל פרישה כמוגדר בתקנון.
		ב. <u>תקופת התשלום</u> הפיצוי משולם עד גיל הפרישה הקבוע בתקנון.
אבדן כושר עבודה חלקי	-	במקרה של נכות חלקית ותמידית הגורמת לאבדן כושר עבודה תמידי בשיעור שבין 50% ל-74% , ישולם סכום חד פעמי בגובה 30 משכורות חודשיות לפי השכר הקובע והמבוטח ימשיך להיות מבוטח על מחצית הפיצוי החודשי שבו היה מבוטח לפני קרות האירוע ובכל מקרה לא יותר מ- 50% מהכנסתו החודשית.

הביטוח בא לתת פתרון למקרה נכות ושאירים לפני גיל הפרישה לזקנה. הקרן אינה נושאת באחריות הביטוחית אלא מהווה גורם המתווך בין העמיתים שבחרו להיות מבוטחים לבין חברת הביטוח, ללא תמורה.

(ד) <u>אירועים חריגים מאז הדוח הכספי האחרון, לרבות ארגון מחדש של קרן הפנסיה ו/או החברה המנהלת, אמצעי התייעלות שננקטו, סכסוכי עבודה, שינויים מהותיים בבעלות או בהנהלה, רכישת חברות.</u>

בתחילת חודש יוני 2012 פורסמה טיוטת הצעת האוצר לקבלת "כרית בטחון" ובחודש נובמבר 2012 פורסמה הצעת החוק ברשומות ובחודש ינואר 2014 פורסמה הצעת חוק מתוקנת בנושא (אשר עברה בקריאה ראשונה). ההצעה כללה דרישה להפחתת זכויות רוחבית בשיעור של 1.75%, ודחיית גיל הזכאות לפנסיית זקנה לגילאי הפרישה על פי חוק, בתמורה לקבלת "כרית הביטחון" כמפורט במסמך האמור.
לפיכך, ביום 21 בנובמבר, 2012 אישר דירקטוריון החברה את המתווה המוצע בהצעת החוק הנזכרת לעיל תוך הוספת התאמות רלוונטיות לתקנון קרן הפנסיה שיועברו לאישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. בהתאם לכך תערוך החברה את התיקונים הנדרשים בתקנון קרן הפנסיה.
בהתאם להחלטת דירקטוריון החברה כאמור, במהלך חודש דצמבר 2012 החברה הגישה בקשה לתיקון תקנון קרן הפנסיה.
בהתאם לכך, ביום 30 בינואר, 2013 התקבל אישור אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר לפיו מיום 30 בינואר, 2013 תוקן התקנון לצורך קבלת "כרית הביטחון" ונכללו בו בין היתר השינויים שלהלן:

1. עדכון גיל הפרישה בתקנון הקרן - גיל הפרישה עודכן בהתאם לטבלת גילאי הפרישה כפי שפורסמה בהצעת החוק, ובהתאם לכך יעלה בהדרגה לגברים מגיל 65 ועד גיל 67, ולנשים – מגיל 60 יעלה בהדרגה עד לגיל 64.
   מכל תשלום שמשלמת הקרן לפי תקנונה, בין שהוא קצבה ובין שהוא תשלום חד פעמי, ינוכו השיעורים הבאים:
   בשנת 2013 - 0.25%
   בשנת 2014 - 0.75%
   בשנת 2015 - 1%
   בשנת 2016 – 1.5%
   בשנת 2017 ואילך - 1.75%
2. מנגנון האיזון האקטוארי - מנגנון האיזון האקטוארי עודכן כך שעודף אקטוארי יחולק לעמיתי הקרן לרבות לפנסיונרים ושאירים רק מהחלק העולה על 5% בעתודה האקטוארית.
3. עדכון נספחי התקנון (נספחי מנות הפנסיה, מקדמי ההיוון ומקדמי הקדמת פרישה) - תיקון התקנון כולל עדכון של הנספחים האמורים באופן המגלם את אימוץ מתווה האוצר וביצוע ההתאמות הנדרשות ליישומו בקרן באמצעות עדכון הריבית התחשיבית.
4. כמו כן, מבלי לגרוע מההוראות בדבר עדכון גיל הפרישה כאמור לעיל, נוספה בתקנון הוראה לפיה מנגנון הגדלת הפנסיה כאמור בסעיפים 34(א)- 34(ב) לתקנון הקרן, יחול על נשים אשר יפרשו לפנסיה על פי תקנון זה לאחר גיל 62.

לאחר תאריך המאזן בחודש ינואר 2017 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017.
החוק שאושר מעמיד לקרנות הפנסיה הוותיקות כרית ביטחון לשם הגנה מפני סיכוני ירידת הריבית. לגבי הקרנות שאינן בהסדר, ובהן קרן הפנסיה הוותיקה "עמית" שבניהול הפניקס פנסיה וגמל בע"מ, הוקצה סכום ככרית ביטחון כמפורט בחוק. בחוק מפורטות הדרכים לחישוב סכומי כרית הביטחון והוראות לעניין תקרת כרית הביטחון ואופן מימושה והשינויים שנדרשת הקרן לבצע בתקנון.
בהתאם לאישור החוק בנושא "כרית בטחון" כפי שפורסמה ברשומות, "כרית הביטחון" אשר הוקצתה לקרן מסתכמת לכ-87 מיליון ש"ח.
נכון ליום 31 בדצמבר, 2016 קיים גרעון אקטוארי בגובה של 90.9 מיליון ש"ח, כאשר סה"כ הגרעון מורכב מגרעון של כ- 55.6 מיליון ש"ח בקבוצת העמיתים הוותיקים אשר נמוך מ- 5% מסך ההתחייבות הצבורה של קבוצה זו וכ- 35.3 מיליוני ש"ח בקבוצת עמיתי דור הביניים אשר עולה על 5% מסך ההתחייבויות הצבורה של קבוצה זו. הגרעון נובע בעיקרו כתוצאה מירידת עקום הריבית אשר על פיו מחושבות התחייבויות הקרן לעמיתיה.
שיעור הגרעון הכולל בקרן בעבור סה"כ העמיתים הינו כ-4.5%, שווי כרית הביטחון אשר ממודדת ל- 31 בדצמבר, 2016 מסתכם לכ-105 מיליוני ₪. שווי כרית הביטחון כולל את הריבית וההצמדה מיום 31 בדצמבר, 2011 ועד למועד המאזן ואינו כולל את השווי ההוגן העתידי אשר היה מגדיל את ערך הכרית ל 212 מיליון ש"ח. בהתאם לאמור במכתב מיום 3 במרס, 2015 ולאור הנתונים לעיל ומכיוון ששיעור הגירעון אינו עולה על 5% מסך התחייבויות של הקרן לא נדרש להפעיל את מנגנון האיזון האקטוארי.
החברה פנתה לרשות שוק ההון ביטוח וחסכון בקשר לאופן יחוס כרית הביטחון אשר הוקצה לקרן בין הקבוצות השונות בקרן (עמיתי תקופת הביניים ויתר העמיתים בקרן), למקרה בו תידרש הפעלת מנגנון האיזון האקטוארי.
נכון למועד הדו"ח טרם התקבלו הנחיות מרשות שוק ההון בהקשר זה.

2. <u>הנחיות אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון בנושא עדכון נוסחת פדיון כספים מקרן הפנסיה הותיקה מאוזנת "עמית"</u>

ביום 9 בספטמבר 2014 הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון הורתה לפניקס כי כל משיכה של כספים מקרן הפנסיה שלא בדרך של קצבה תיעשה בהתאם לנוסחת הפדיון הקבועה בתקנה 41כט(א) לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל),התשכ"ד – 1964.

בהתאם להוראות הממונה כפי שניתנו לחברה, הרי שלגבי משיכה של כספים לאחר גיל פרישה של העמית לפי הוראות תקנון הקרן, יראו את ערך הפדיון ליום 31 בדצמבר 2013 בהתאם לתקנון הקרן כפי שהיה באותו המועד כסכום שהופקד לראשונה לקרן באותו המועד, ואת המועד האמור כמועד היות העמית לעמית בקופה, כך שעמית שיפקיד כספים מחודש ינואר 2014 ואילך, אזי הוותק של העמית בקרן לעניין תקנה 41כט האמורה לעיל, ימנה מיום 1.1.2014.

כמו כן, הממונה הורתה כי בעת משיכת כספים תיזקף לחובת העמית תוצאת המאזן האקטוארי של הקרן ללא כרית ביטחון, בהתאם להצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 28)(כרית ביטחון לקרנות פנסיה ותיקות), התשע"ד-2014 והוראות הממונה.
על פי הוראת הממונה ככל שהקרן תבצע פריסה של עודף או גירעון אקטוארי על פני מספר שנים, הרי שיש לזקוף לעמית בעת משיכת הכספים את מלוא העודף או הגירעון.
בנוסף, יבוטל מנגנון "ניכוי קרן סיכון" בעת משיכה שלא בדרך של קצבה (3% במשיכה לפני גיל פרישה, 1% משיכה אחרי גיל פרישה).
ההוראות שלעיל יחולו לגבי משיכות מיום 2.6.2014 ואילך.
במסגרת אישור תיקון תקנון הקרן שניתן על ידי הממונה על שוק ההון בחודש מאי 2015 הוטמעו הוראות אלה בתוך הוראות תקנון קרן הפנסיה.

2. תיאור הסביבה העסקית

(א) מבנה תחום הפעילות והשינויים החלים בו

תחום פעילות הקרן הינו חסכון לזמן ארוך. תחום זה מורכב באופן כללי מקופות גמל (בשם החדש קופות גמל לחיסכון) לסוגיהן השונים ומקרנות פנסיה וביטוחי מנהלים. הקרן פועלת בענף משנה של קרנות פנסיה וותיקות, אשר אינן קולטות מבוטחים חדשים משנת 1995 והלאה.
תחום זה קיבל העדפה לאומית באמצעות הטבות מס , במטרה לקדם את החסכון ארוך הטווח וכפתרון להבטחת הכנסה חודשית לפורשים מעבודה בגיל פרישה תחום זה פועל על פי רגולציה רחבה שהתפתחה רבות בשנים האחרונות מתוך מטרה להסדיר את הפעילות ולמסדה בחקיקה ראשית.

(ב) חקיקה והשפעת הוראות רגולטוריות

1. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

כמתואר לעיל בדוח זה, פעילות החברה בתחומים השונים כפופה להוראות הדין הכללי כמו גם להוראות הדין הספציפיות החלות על כל אחד מתחומי הפעילות של החברה.
החברה מפוקחת על ידי רשויות פיקוח שונות ביניהן הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "המפקח" או "הממונה"). החברה חשופה מעת לעת להליכי אכיפה מנהליים ולהטלת קנסות. בשנת הדוח לא הוטלו קנסות ו/או עיצומים כספיים על החברה.
להלן תמצית הוראות הדין המחייבות החלות על החברה אשר הינן בעלות השפעה מהותית על החברה במהלך תקופת הדוח ועד לסיום מועד כתיבתו. יצוין כי ההוראות הנזכרות בדוח זה אינן מהוות רשימה ממצה של הוראות הדין החלות על החברה, אלא רק את העיקריות שבהן.

א. חוק הגנת השכר, התשי"ח-1958 - חוק הגנת השכר מעניק במקרים מסוימים הגנה לעובד במקרה והמעביד איננו מעביר את ההפרשות לקופת גמל כמשמעה בפקודת מס הכנסה, לרבות תוכנית ביטוח, המוכרת כקופת גמל לרבות הקניית זכויות במקרים מסוימים כאשר לא התקבלו תשלומים מאת מעביד.

ב. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א - 1981 (להלן: "חוק הפיקוח"), ותקנות מכוחו (להלן: "תקנות הפיקוח"). החברה כפופה להוראות חוק הפיקוח ותקנות הפיקוח שהוצאו מכוחו, המסדירים, בין היתר, את הנושאים שלהלן: סמכויות הממונה על שוק ההון הביטוח והחיסכון במשרד האוצר - חוק הפיקוח מגדיר את תפקידיו וסמכויותיו של הממונה לרבות הסמכת הממונה ליתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולתם וניהולם של מבטחים, סוכני ביטוח, נושאי משרה בהם וכל מי שמועסק על ידם, וזאת בכדי להבטיח את ניהולם התקין ואת השמירה על עניינם של המבוטחים או הלקוחות וכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו. החזקת אמצעי שליטה – חוק הפיקוח קובע הוראות הנוגעות לקבלת היתרים להחזקת אמצעי שליטה, וכן הוראות לעניין איסורים על החזקה מהותית בתחום החיסכון ארוך הטווח.

ג. החוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד-2013 (להלן: "חוק הריכוזיות" ו/או "החוק"). בחודש דצמבר 2013 פורסם חוק הריכוזיות אשר מורכב משלושה פרקים עיקריים: (1) הגבלת השליטה בחברות במבנה פירמידלי, לשתי שכבות בלבד והחלת כללי משטר תאגידי מוגברים על חברות כאמור. (2) הפרדה בין תאגידים פיננסיים משמעותיים (כגון בנק, חברת ביטוח, קרן השקעות וכד') ובין גופים ריאליים משמעותיים (תאגיד שאינו גוף פיננסי) כהגדרתם בחוק הריכוזיות ואשר במסגרתו, בין היתר, חל איסור על תאגיד ריאלי משמעותי לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה במבטח שהוא גוף פיננסי משמעותי; ו- (3) שקילת שיקולי ריכוזיות כלל משקית ושיקולי תחרות ענפית בהקצאת זכויות לשימוש במשאבי המדינה (תשתיות חיוניות ונכסים מופרטים) לגורמים ריכוזיים.

ד. חודש דצמבר 2014 פורסמו באתר משרד האוצר רשימת הגורמים הריכוזיים, רשימת התאגידים הריאליים המשמעותיים ורשימת הגופים הפיננסיים המשמעותיים.
הפניקס אחזקות בע"מ (החברה השולטת בחברת האם של החברה) מוגדרת כתאגיד ריאלי משמעותי בשל היותה חלק מקבוצת דלק ובנוסף הפניקס אחזקות נכללת ברשימת הגורמים הריכוזיים, בשל הגדרתה כתאגיד ריאלי משמעותי. כמו כן, מספר חברות בנות של הפניקס אחזקות (הפניקס חברה לביטוח בע"מ, הפניקס פנסיה וגמל בע"מ) נכללות ברשימת הגורמים הריכוזיים, בשל הגדרתן כגופים פיננסיים משמעותיים. כמו כן, קבוצת דלק בע"מ, בעלת השליטה הפניקס אחזקות, נכללת ברשימת הגופים הריכוזיים, בין היתר, בשל הגדרתה כתאגיד ריאלי משמעותי.

מגבלות על שליטה בחברות שכבה במבנה החזקות פירמידלי- בהתאם לחוק, מבנה החזקות פירמידלי מותר מוגבל לשתי שכבות בלבד של תאגידים מדווחים. בהתחשב במבנה ההחזקות של קבוצת דלק במועד פרסום חוק הריכוזיות, הפניקס אחזקות נחשבת כחברת שכבה שניה, בעוד שהתאגידים המדווחים הנשלטים על ידה (הפניקס גיוסי הון בע"מ ומהדרין בע"מ), מוגדרים כחברות שכבה שלישית. עם זאת, נקבעה בחוק תקופת מעבר, לפיה חברת שכבה שניה תהא רשאית להמשיך ולשלוט בחברת שכבה שלישית במשך תקופה של שש שנים ממועד פרסום החוק (כלומר, עד חודש

דצמבר 2019), כאשר חברות בשכבה הרביעית והחמישית, תהיינה רשאיות להיות תחת שליטה כאמור במשך תקופה של ארבע שנים ממועד פרסום החוק (כלומר, עד חודש דצמבר 2017) (להלן: "תקופת המעבר").

על חברות שכבה ברמה השלישית ומטה (להלן: "חברות השכבה העודפות") חלות במהלך תקופת המעבר, הוראות ממשל תאגידי מוגברות, ובין היתר: על רוב חברי הדירקטוריון להיות דירקטורים בלתי תלויים, כאשר מספר הדירקטורים החיצוניים המזערי יהיה מחצית ממספר חברי הדירקטוריון פחות אחד (מעוגל למעלה) ולא פחות משניים. למועד פרסום הדוח, הוראות הממשל התאגידי המוגברות כאמור, חלות על חברת מהדרין. לגבי הפניקס גיוסי הון - בהתאם לתקנות לקידום ולצמצום הריכוזיות (סוג של חברה שאינה חברת שכבה והוראות לעניין ייחוס שליטה), התשע"ד-2014 (להלן:" התקנות"), חלות הקלות כסיווגה כחברת שכבה בהתייחס לחובה למנות דירקטורים מקרב הציבור ודירקטורים בלתי תלויים.

הפרדה בין החזקות בתאגידים ריאליים משמעותיים לגופים פיננסיים משמעותיים - חוק הריכוזיות קובע מגבלות ותנאים ליצירת הפרדה בין גופים פיננסיים משמעותיים לבין תאגידים ריאליים משמעותיים. החוק אף קובע תקופת מעבר של שש שנים להפרדת אחזקות קיימות מקבילות של תאגידים ריאליים משמעותיים וגופים פיננסיים משמעותיים.

חוק הריכוזיות קובע אף איסור על כהונה מקבילה של דירקטור בתאגיד ריאלי משמעותי ובגוף פיננסי משמעותי וקובע הוראות מעבר שונות לעניין זה.

להוראות האמורות לעיל השפעה על מבנה הקבוצה והשליטה בה.

בחודש יולי 2016 התפרסם חוק תובענות ייצוגיות (תיקון מס' 10), התשע"ו-2016. חוק התובענות הייצוגיות מסדיר, בין היתר, את הנושא של הסתלקות מתובענה ייצוגית ואישור פשרה. בתיקון זה הורחבו האפשרויות להגיש התנגדויות להסדר פשרה ונקבע כי כל אדם הפועל לטובת קבוצה, וכן כל ארגון הפועל לקידום מטרה ציבורית בקשר לעניין שעוסקת התובענה, יוכל להגיש התנגדות להסדר הפשרה שהוגש לבית המשפט. בנוסף, נקבע כי המגיש התנגדות לא יסתלק מהתנגדותו ולא יקבל טובת הנאה על ההסתלקות מההתנגדות, אלא באישור בית משפט. כמו כן, באם נותרה יתרה לאחר תשלום הפיצוי לחברי הקבוצה, היא תועבר לקרן ייעודית שתוקם אשר תנהל ותחלק את הכספים בהתאם להוראות שנקבעו בתיקון.

בחודש אפריל 2016 התפרסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסים (אישור מיוחד ואי - התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016. על פי החוק עובד בתאגיד פיננסי לא יוכל לקבל תגמול העולה על פי 35 מהתגמול הנמוך ביותר המשולם לעובד בתאגיד בשנה שקדמה למועד ההתקשרות (לעניין זה, "עובד", לרבות עובד של קבלן כוח אדם המועסק על-ידי התאגיד הפיננסי). כמו כן, נקבעו הליכי אישור תגמול לעובד בתאגיד פיננסי המקבל תגמול הגבוה מ- 2.5 מיליון ש"ח (בכפוף לשמירת היחס האמור לעיל). בנוסף נקבע, כי החלק העודף מעל הסכום האמור יוכפל בשניים – והסכום המתקבל לא יוכר כהוצאה של התאגיד לצורכי מס.

בחודש אוקטובר 2015 התפרסם חוזר המהווה תיקון לחוזר מדיניות תגמול בגופים מוסדיים מאפריל 2014. התיקון עוסק בין היתר, בתגמול יו"ר הדירקטוריון וכן בתגמול דירקטור שאינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי. בנוסף, החוזר קובע הוראות לענין עלויות העסקת עובדים ובעלי תפקיד מרכזי באותה קבוצת משקיעים באופן שגוף מוסדי יישא בעלויות העסקת עובד בו בהתאם להיקף המשרה, הסמכות והאחריות באותו הגוף המוסדי.

חוזר זה נכנס לתוקפו בחודש אוקטובר 2015. באשר לעלויות העסקת עובדים ובעלי תפקיד מרכזי בקבוצת משקיעים, יחול מחודש אפריל 2016. הסכמי תגמול שאושרו לפני יום התחילה יותאמו להוראות תיקון זה עד ליום 31 בדצמבר 2017. ובכל מקרה לא יחולו על זכויות שנצברו למועסק על ידי גוף מוסדי עד ליום התחילה.

ה. חוק הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל), התשס"ה 2005- ("חוק קופות הגמל"). חוק קופות הגמל חוקק כחלק מחקיקת בכר והוא העלה לדרגת חוק חלק מההוראות השונות שהיו קבועות בעבר בתקנות קופת הגמל. החוק מסדיר את מערכת היחסים שבין העמית והחברה המנהלת, את הקמתן, אופן ניהולן ודרכי פעילותן של החברות המנהלות. החוק קובע הוראות לעניין התנאים לקבלת ההיתרים לקבלת רישיונות של קופות הגמל וחברות מנהלות וכן הוראות לעניין קבלת היתרי שליטה והיתרי החזקה בחברות מנהלות. חוק קופות הגמל מחיל חלק מהוראות הפיקוח הדנות בהחזקת אמצעי שליטה במבטח גם על החזקת אמצעי שליטה בחברות מנהלות. חוק קופות הגמל מחיל את הוראות חוק הפיקוח שעניינם מינוי אורגנים ובעלי תפקידים אחרים בחברה מנהלת , וכן מסדיר את פעילותה של ועדת ההשקעות, כשירותה ודרכי תפקודה. חוק קופות הגמל כולל אף הוא הוראות לעניין סמכות הממונה ליתן הוראות ניהול תקין בדומה לסמכות המפקח להוציא הוראות לניהול תקין אצל מבטח והוראות דומות לעניין עיצומים כספיים, קנסות אזרחים ועבירות פליליות בדומה לחוק הפיקוח. חוק קופות הגמל קובע את זכאותו של העובד לבחור בהסדר הביטוחי/פנסיוני הרצוי לו אפילו אם נקבע אחרת בהסכם או בדין. נאסר על מעסיק להתנות את הפקדת הכספים בקופת גמל שבחר העובד בכך שיבחר בקופה מסוימת או בקופה מתוך רשימה. במקביל נקבע שהוראות שנקבעו בהסכם או בדין יהווה ברירת מחדל אם העובד לא מימש את בחירתו על אף שניתנה לו ההזדמנות לעשות כן. חוק קופות הגמל כולל גם הוראות המופיעות בתקנות קופות הגמל כגון תנאי משיכת כספים, איסור על שעבוד זכויות בקופת גמל, עיקול, וכיו"ב והעלה אותם לדרגה של חוק.

ו. תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד 1964- ("תקנות קופות גמל" ו/או "תקנות מס הכנסה"). תקנות קופות גמל מסדירות את כל הקשור בהקמתן, אישורן ואופן ניהולן של קופות גמל, לרבות הסדרת דרישות הרישוי, ההון העצמי והביטוח של חברה מנהלת, התשלומים שיש לבצע לקופות הגמל, השימוש בכספי קופת גמל, תשלומים לעמיתים, השקעת כספים של קופות גמל והמגבלות הקיימות להשקעת כספים בקופות גמל (לרבות קביעת הוראות לעניין מינוי ועדות השקעה והחובות המוטלות על חברה מנהלת ביחס לניהול קופות הגמל), הוראות לעניין שערוך נכסיהן, חישוב רווחיהן וחלוקתם, גובה דמי הניהול, הוראות לעניין מתן דיווחים לעמיתים, הגשת דינים וחשבונות, חובת ביטוחים וכו'. תקנות קופות גמל חלות על קרנות הפנסיה, קופות הגמל וגם על תכניות ביטוח אשר קיבלו אישור כקופת ביטוח (בעיקר ביטוחי מנהלים). תיקון מספר 3 לחוק קופות הגמל, תיקן גם הוראות שונות בתקנות קופות גמל.

ז. חוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה- 2005 ("חוק השיווק והייעוץ") והתקנות שהותקנו מכוחו. חוק השיווק והייעוץ הינו חקיקה ישירה מחקיקת בכר והוא מסדיר את העיסוק בייעוץ ובשיווק של המוצרים הפנסיוניים, לרבות קביעת הוראות לעניין חובת הרישוי הן של יועץ פנסיוני והן של משווק פנסיוני ותנאיהם, חובות, איסורים והגבלות החלים לעניין עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני לרבות הוראות לעניין עיסוק בייעוץ פנסיוני על-ידי תאגיד בנקאי, הוראות לעניין הפיקוח על בעל רישיון, לרבות סמכות הממונה להוציא הוראות לניהול תקין ושמירה על עסקי מבוטחים, הוראות הנוגעות למערכת היחסים בין היועץ/הסוכן הפנסיוני ובין הגוף המוסדי שנועדו להשוות הוראות חוק רלבנטיות החלות על סוכנים גם על משווקים ויועצים פנסיוניים, וכן הוראות המקנות לממונה סמכות להטיל עיצומים וקנסות אזרחיים לרבות סנקציות פליליות.

ח. חוק השיווק והייעוץ הגדיר שני עיסוקים הדורשים הכשרה ורישוי - היועץ והמשווק. האבחנה בין ייעוץ לשיווק מבוססת על קיומה של "זיקה", אשר בעיקרה הינה קבלת טובת הנאה בקשר עם ביצוע עסקה מהגוף המוסדי או השתייכותו של אדם לגוף מוסדי (או היותו הגוף מוסדי). גופים הפועלים בשוק ההון, נדרשים לבחור בין עיסוק בשיווק לבין עיסוק בייעוץ. יחד עם זאת, תאגיד בנקאי והגופים השולטים בו או הנשלטים על-ידו יוכל לעסוק בייעוץ בלבד, למעט חריגים הכוללים, בין היתר, מוצרים מובנים של התאגיד הבנקאי אותם הוא יורשה לשווק. העיסוק בשיווק פנסיוני ייוחד לגוף מוסדי או לסוכן ביטוח פנסיוני שיקבלו רישיון משווק. חובות היועצים והמשווקים - הן היועץ והן המשווק של המוצר הפנסיוני ושל המוצר הפיננסי חויבו בחובות כלליות הכוללות חובות אמון, זהירות וחובת התאמת השירות ללקוח, לרבות התאמת סוג המוצר ללקוח מתוך כלל סוגי המוצרים הפנסיוניים, לאחר בחינת צרכיו הפנסיוניים של הלקוח, הרכב נכסיו וכיו"ב. בבחירת המוצר הפנסיוני קיימת אבחנה. היועץ, לרבות הבנקים, יחויב לייעץ בין מגוון המוצרים הרלבנטיים המוצעים בשוק, ואילו המשווק רשאי לייעץ ביחס למוצרים אשר יש לו זיקה אליהם, ולא ביחס למגוון המוצרים הרלבנטיים המוצעים בשוק. על המשווק הוטלה חובה להביא לידיעת לקוחותיו את העובדה, כי הוא משווק ואת הזיקה שיש לו למוצרים המופצים על ידו. תהליך הייעוץ ללקוח והבחירה של המוצר על-ידי הלקוח ילווה בתיעוד מתאים. שיווק על ידי גופים מוסדיים - עובדי גוף מוסדי העוסקים בשיווק מוצרים פנסיוניים יהיו חייבים ברישוי "משווק" (בכפוף לפטורים שונים שהוענקו במסגרת התקנות מבחינות שונות, מהתמחות ודרישות אחרות הנדרשות לצורך קבלת רישיון של משווק). כן נקבעו מגבלות שונות להתקשרות של יועץ פנסיוני עם מעסיק לרבות איסור על תאגיד בנקאי להתקשר עם מעסיק או ארגון מעסיקים לצורך מתן יעוץ לעובדים. מכוח הוראות חוק הפיקוח ומכוח הוראות חוק זה הותקנו תקנות לעניין רישיון, הכשרה התמחות ובחינות של יועצים פנסיונים וסוכני שיווק פנסיונים.

ט. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה), התשע"ב-2012.תקנות ההון המינימאלי מסדירות את ההון המינימאלי הנדרש מחברה מנהלת, בהתאם להגדרות שונות המתייחסות להון חברות מנהלות.

י. בחודש יולי 2016 התפרסם חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 227), התשע"ו–2016. התיקון מאפשר למדינת ישראל להחליף מידע עם מדינות בעולם, עימן נחתמים הסכמים להחלפת מידע אודות אזרחיהם בנוגע לרכושם. בכך יושם בפועל ההסכם שנחתם בין ממשלת ישראל לממשלת ארצות-הברית, הידוע גם בשם הסכם "FATCA", לפיו התחייבה מדינת ישראל להורות לגופים פיננסיים ישראליים החייבים בדיווח לבדוק חשבונות המתנהלים אצלם ולהעביר לרשות המסים מידע על חשבונות של לקוחות המוחזקים בידי אזרחי ארצות-הברית ותושביה, לצורך העברת מידע לרשויות המוסמכות בארצות-הברית. החוק נכנס לתוקף בחודש אוגוסט 2016, עם פרסום תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא) התשע"ו 2016, המהוות הוראות טכניות ליישום ההסכם. האיחוד האירופי פרסם תקן להעברת מידע בין מדינתי ((CRS- common reporting standart. מדינות שיאמצו תקן זה ויחתמו עם מדינת ישראל על הסכם, יוכלו לקבל מידע מישראל ולהעביר מידע לישראל אודות התושבים המחזיקים בנכסים בישראל או באותה מדינה, בהתאמה. עד כה נחתם הסכם כאמור עם שווייץ בלבד. במקביל פורסמה טיוטת תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסים), התשע"ז- 2017 אשר מגדירה את סוגי החברות והחשבונות אשר יהיו ברי דיווח במסגרת הוראות ה FATCA, וזאת כחלק מההסכם הבין מדינתי האמור.

יא. בחודש אוגוסט 2016 התפרסם נייר עמדה בעניין חזון דיגיטלי מטעם הרשות. על פי המסמך, גופים מוסדיים שיציגו תוכנית אסטרטגית להיערכות לעידן הדיגיטלי, ולשיפורים טכנולוגיים, יזכו להקלות בדרישות ההון. במקביל, בחודש ספטמבר 2016 התפרסם מסמך בעניין עידוד השקעה בתשתית טכנולוגית. במטרה לעודד חברות ביטוח להשקיע בתשתיות הטכנולוגיות.

יב. בחודש אוגוסט 2016 התפרסם חוזר ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים במטרה לקבוע עקרונות להגנה על נכסי הגוף המוסדי בכדי להבטיח את שמירת זכויות העמיתים והמבוטחים באמצעות שמירה על סודיות, שלמות, וזמינות נכסי המידע, מערכות המידע, התהליכים העסקיים ופעילותו התקינה של הגוף המוסדי. חוזר זה מעדכן חוזר משנת 2006. החוזר מגדיר את אחריות האורגנים בגוף המוסדי לניהול תקין של תחום סיכוני הסייבר בחברה, ומגדיר את העקרונות לניהול סיכוני הסייבר באופן אפקטיבי, עדכני ושוטף, על בסיס עקרונות ממשל תאגידי נאותים. החוזר יכנס לתוקף בחודש אפריל 2017.

יג. בחודש מאי 2016 התפרסם חוזר איחזור מידע אישי. החוזר מפרט הוראות בדבר המידע שיש לספק למבוטחי החברה באתר האינטרנט של החברה וכן ביישומי הטלפון החכם. תחילתן של הוראות חוזר זה בחודש מרץ 2017.

יד. בחודש אוקטובר 2016 התפרסם חוזר בעניין הקמת ממשק אינטרנטי. מטרת החוזר לקבוע הוראות דיווח לממונה על שוק ההון, שיאפשרו למבוטחים לאתר את כל מוצרי הביטוח שלהם במקום אחד. תחילתן של הוראות חוזר זה בחודש מרץ 2017.

טו. בחודש אוגוסט 2015 התפרסם חוזר עקרונות לעריכת חיתום רפואי במטרה לקבוע עקרונות מנחים לביצוע הליך חיתום רפואי. לחוזר מצורפת כנספח רשימה מפורטת של נהגים שניתן לעשות בהם שימוש בהליך חיתום רפואי ונהגים שאין לעשות בהם שימוש. בהתאם להוראות החוזר על המבטח להתאים את אופן התשאול הרפואי לסוג המידע המבוקש ולמאפייני המועמד לביטוח. החוזר נכנס לתוקפו בחודש אפריל 2016. והוא חל גם על מבטח שהינו חברה מנהלת של קרן פנסיה. בחודש פברואר 2016 התפרסם תיקון לחוזר, לפיו הוראות החוזר יחולו אף באשר להליכי חיתום רפואי בפוליסות לביטוח קבוצתי שהוגדרה בהן תקופת הביטוח לזמן קצוב, במועד חידוש הפוליסה.

טז. בחודש יולי 2016 התפרסם חוזר בירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור. החוזר קובע הוראות פרטניות לעניין אופן יישוב תביעות, דגשים לאופן בחינת תביעות והמידע שיש להסתמך עליו. מרבית הוראות החוזר נכנסו לתוקף בחודש ספטמבר 2016. כמו כן, בחודש דצמבר 2016 התפרסם תיקון נוסף לחוזר זה, לפיו יש לבחון אם פניה של לקוח, עולה לכדי ליקוי מערכתי ובמקרה של ליקוי מערכתי לפעול לתיקונו בתוך זמן סביר. תחילתן של הוראות החוזר בחודש ינואר 2017.

יז. בחודש פברואר 2017 התפרסמה טיוטת תיקון לחוזר זה אשר במסגרתה מוצע להוסיף מספר הוראות, וביניהן: גוף מוסדי לא ישפיע על שיקול דעת מקצועי של רופא או מי מטעמו וכן בעת קבלת תביעה ממבוטח, על גוף מוסדי לבדוק האם יש פוליסה נוספת אצלו שעונה על מקרה הביטוח. עוד מוצע כי בעת תאונת שרשרת אין לעכב את התשלום לניזוק הראשון לצורך בירור חלוקת האחריות בין הרכבים האחרים.

יח. בחודש אוגוסט 2016 התפרסם תיקון לחוזר התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון, במטרה להסדיר את אופן העברת כספי הפרמיה לחברת הביטוח וקביעת אחריות על בעל רישיון ועל חברת הביטוח ביחד ולחוד.

יט. בחודש ינואר 2017 התפרסמה הנחיה של הרשות למשפט טכנולוגיה ומידע (רמו"ט), בעניין תחולה ופרשנות של חוק הגנת הפרטיות על זכות העיון בשיחות קוליות, בצילומי וידיאו ובסוגי מידע דיגיטליים נוספים, במטרה להבהיר לציבור את זכותו לעיין בשיחות טלפוניות מוקלטות, תכתובות צ'אט, שיחות המצולמות בווידאו וכו' שנשמרו באופן דיגיטלי על ידי בתי עסק או גופים אחרים הנותנים שירות לציבור. ההנחיה נכנסה לתוקף במועד פרסומה.

<u>טיוטות והצעות להסדרים תחיקתיים:</u>

כ. בחודש אוגוסט 2016 התפרסמה טיוטת הנחיה של הרשות למשפט טכנולוגיה ומידע (רמו"ט), העוסקת בפרשנות ויישום הוראות חוק הגנת הפרטיות בעניין דיוור ישיר ושירותי דיוור ישיר, המבחינה בין מצבים בהם פניית בעל המאגר לנמענים הרשומים בו תחשב כדיוור ישיר (פניה, המתבססת על אפיון מסוים של הנמענים במאגר), לבין מקרים שלא. בנוסף, ההנחיה מתייחסת לאיסוף הסכמות לפניה בדיוור ישיר, במסגרת חוזה אחיד ויוצרת הבחנה בנוגע להסרה ממאגר המשמש לשירותי דיוור ישיר בלבד, לבין מאגר המשמש למטרות נוספות.

כא. בחודש אוקטובר 2016 התפרסמה טיוטת חוזר מעורבות מוכרנים בהליך שיווק ומכירה של מוצר ביטוח, במטרה להסדיר את הפעלתם של מוכרנים בידי סוכני ביטוח לשם שיווק ומכירה של מוצרי ביטוח, וזאת מבלי שמוכרנים אלו מחזיקים ברישיון לעסוק בתיווך לעניין ביטוח לפי לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

<u>הוראות לעניין הסדרת המשטר התאגידי</u>

כב. חוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "חוק האכיפה המנהלית"). החוק חל על חברות הפעילות בשוק ההון ובהן חברות ציבוריות, תאגידים מדווחים, יועצי ומשווקי השקעות, מנהלי תיקים וקרנות נאמנות, חברות תעודות סל וחברות המנפיקות מוצרים פיננסים. מטרת החוק בעיקרה לייעל את הליכי

האכיפה של הוראות החוקים עליהם ממונה רשות ניירות ערך. דירקטוריון החברה אימץ תכנית אכיפה פנימית בקשר לדיני ניירות ערך בהתאם לקריטריונים שפרסמה הרשות בעניין זה, ומינה ממונה על אכיפה פנימית מכוח תכנית זו.

כג. חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 (להלן: "חוק הגברת האכיפה"). חוק בעל עקרונות דומים לחוק ייעול הליכי האכיפה, אשר חל על חברות ביטוח וחברות מנהלות קופות גמל וקרנות פנסיה. מטרתו העיקרית לייעל את הליכי האכיפה של הוראות החוקים עליהם ממונה המפקח על הביטוח. במסגרת זו פרסם המפקח חוזר ניהול סיכוני ציות בגופים מוסדיים. מטרת החוזר הינה לחייב גופים מוסדיים למנות ממונה ציות ואכיפה פנימית וכן לקבוע תוכנית ציות ואכיפה פנימית ונקיטת אמצעים סבירים ליישומה. במקביל, פורסמה עמדת הממונה-הבהרה: קריטריונים להערכת אפקטיביות של תוכנית ציות ואכיפה פנימית ומדיניות הממונה ליישומה. בהתאם לנייר העמדה קיומה של תוכנית אכיפה פנימית אפקטיבית תסייע במניעת הפרות ותהווה שיקול להפחתת עיצום כספי המוטל על המפר. הדירקטוריון של החברה, אימץ מסגרת תכנית ציות ואכיפה פנימית בקשר עם הדינים עליהם מפקח הממונה על שוק ההון ומינה ממונה על ציות ואכיפה פנימית מכוח תכנית זו. יישומה של תכנית הציות והאכיפה מתבסס הן על פעולות שהחברות האמורות ביצעו, והן על תכנית עבודה רב שנתית שנקבעה, ובכלל זה: עריכת סקרי ציות, טיפול בממצאים, עדכון נהלים וכד'.

כד. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 (להלן: "תקנות הדירקטוריון"). תקנות הדירקטוריון קובעות כללים לדרך ואופן התנהלות הדירקטוריון וועדותיו.

כה. בחודש נובמבר 2012 פורסם חוק החברות (תיקון מס' 20), התשע"ג-2012 (להלן: "תיקון מספר 20") אשר נכנס לתוקף בחודש אוקטובר 2013. עיקריו של תיקון מספר 20 בהסדרת מבנה התגמול לנושאי משרה בחברות ציבוריות ובחברות איגרות חוב ובקביעת הליך מיוחד לאישורו.

כו. בחודש ינואר 2016 התפרסם חוזר בנושא תנאים לשליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת של קופת גמל נוספת. במטרה לקבוע כללים למתן היתר שליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת נוספת. במסגרת החוזר נקבעו שני חריגים לכללים כאמור לפיהם ניתן יהיה לקבל היתר שליטה בחברה הקיימת ובחברה הנוספת ללא צורך בהעברת הנכסים המנוהלים כאמור. מועד תחילתו של החוזר במועד פרסומו. יצוין כי הפניקס פנתה לממונה לקבלת אישור להמשך שליטה בשתי חברות מנהלות שבקבוצת הפניקס- הפניקס פנסיה וגמל בע"מ ואקסלנס נשואה גמל בע"מ, על פי החריג המוזכר בחוזר.

כז. בחודש ינואר 2016 התפרסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו-2016, במטרה להגביל את מינויו וכהונתו של בעל תפקיד מרכזי בגוף מוסדי אם הוא בעל שליטה בגוף המוסדי או קרוב של דירקטור בגוף המוסדי. כן נקבעו הוראות ביחס למועמד שהורשע בפס"ד חלוט על פי העבירות המנויות בטיוטת התקנות. וכן הוראות בקשר למועמד לתפקיד מרכזי או מי שמכהן בתפקיד מרכזי והוגש נגדו כתב אישום, או שמתנהלת נגדו חקירה פלילית בעבירות המנויות בטיוטת התקנות.

<u>הוראות הנוגעות לניהול השקעות של גופים מוסדיים</u>

(א) **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים),** התשע"ב-2012 (להלן: **"התקנות"**). קובעות מסגרת אחידה לכללי השקעה החלים על כל הגופים המוסדיים, לרבות כספי הנוסטרו תוך ביצוע התאמות לשינויים שחלו בעשור האחרון, הן בשוק ההון והן בחיסכון הפנסיוני.

(ב) במסגרת **קודקס הרגולציה לעניין ניהול נכסי השקעה** נכללו הוראות משלימות מפורטות בנושאים מסוימים הנוגעים לכללי ההשקעה. זאת, כפי שהוסמך לכך הממונה בתקנות עצמן. קביעת הוראות מפורטות על ידי הממונה במסגרת קודקס הרגולציה ולא במסגרת התקנות עצמן, נועדה לאפשר ביצוע התאמות ככל שידרשו לשינויים שיחולו בתנאי השוק.

(ג) בחודש מאי 2015 התפרסם **תיקון הוראות החוזר המאוחד פרק 4 - ניהול נכסי השקעה (הלוואה מותאמת לתאגיד ולבעל שליטה בתאגיד שהיו בקשיים)** הדן בתנאים אשר חלים על גופים מוסדיים בעת מתן הלוואות מותאמות לתאגיד אשר הוא או בעל השליטה בו היו בקשיים בשנים שקדמו למתן ההלוואה. הוראות החוזר נכנסו לתוקף בחודש ינואר 2016.

(ד) **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות), התשס"ח 2008** (להלן: **"תקנות ההוצאות"**).

תקנות אלה מסדירות את סוגי ההוצאות הישירות שמותר לגוף המוסדי לנכות מתוך כספי העמיתים שבניהולו בגין ההשקעות המבוצעות על ידו, זאת, מעבר לדמי הניהול אותם הוא גובה מהעמיתים.

בחודש אפריל 2014 נכנסו לתוקף **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון מס' 2), התשע"ד – 2014** (להלן: "**התקנות להוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות**"), במסגרתן נקבעו מספר שינויים בהוראת שעה שתוקפה עד תום שנת 2017, שהמהותי שבהם הינו כי שיעור ההוצאות הישירות הנובעות מהשקעה בנייר ערך לא סחיר, "עמלות ניהול חיצוני", והוצאות הנובעות ממשכנתה, אותן ניתן לגבות מנכסי עמיתי הגוף המוסדי, לא יעלה על שיעור של 0.25% מסך הנכסים המנוהלים על ידי הגוף המוסדי (להלן: "**המגבלה**"). המגבלה לא חלה על הוצאות הנובעות ממתן הלוואה או מהשקעה במניות לא סחירות למימון פרויקטים לתשתיות. כמו כן, המגבלה לא חלה על קרנות הפנסיה הוותיקות שבהסדר ועל קופת גמל חדשה או מסלול השקעה חדש בקופת גמל מסלולית שאינו מסלול ברירת מחדל שעליהם יורה הממונה.

(ה) בחודש אוגוסט 2016 התפרסם **חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים),** התשע"ו-2016. החוק קבע מסגרת כוללת להסדרת שוק האשראי החוץ-בנקאי וחוץ-מוסדי בישראל והסדרת שוק מתן שירותי המטבע. לצורך יישום הוראות החוק, נקבע כי רשות שוק ההון ביטוח וחיסכון יהיה הממונה על נותני שירותים פיננסיים. במסגרת החוק נקבעו, בין היתר, הנושאים הבאים: א) דרישות רישוי מנותני השירותים בנכס פיננסי; ב) צורך בהיתר שליטה; ג) דרישות הון עצמי מזערי; החוק יכנס לתוקפו בחודש יוני 2017 ביחס למתן אשראי, ובחודש יוני 2018 ביחס למתן שירות בנכס פיננסי.

(ו) בחודש ספטמבר 2016 התפרסם **עדכון לחוזר כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים** אשר התפרסם בחודש פברואר 2016. במסגרת החוזר נקבעו הוראות שונות בקשר להעמדת הלוואות שהינן בגדר ליווי פיננסי כהגדרתו בחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 (להלן: "חוק מכר דירות"). בין היתר נקבע כי הלוואות כאמור לא יכללו במסגרת המכסה הקבועה בחוזר להלוואות לא מדורגות תחת התקיימותם של תנאים מסוימים כמפורט בחוזר.

(ז) בהקשר לאמור לעיל, בחודש דצמבר 2016 התפרסם מסמך בעניין **ליווי פיננסי**. במסגרת המסמך נקבעו התנאים אשר על גוף מוסדי לקיים על מנת שיהיה רשאי להעמיד מימון לפרויקט בנייה בשיטת הליווי הפיננסי כהגדרתו בחוק מכר דירות. הוראות החוזר נכנסו לתוקפן בחודש ינואר 2017.

(ח) בחודש דצמבר 2016 רשות ההגבלים העסקיים פרסמה הארכת תוקף עד ליום 31 בדצמבר 2017, לעמדתה בעניין **שיתוף פעולה בין גופים פיננסיים במתן אשראי לא סחיר לגופים עסקיים** (להלן: "קונסורציום אשראי"), לפיה היא לא תאכוף את הוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, על קונסורציום אשראי אשר יתקיימו לגביו התנאים המפורטים בהודעה.

(ט) בחודש פברואר 2016 התפרסם חוזר **כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים**. במסגרתו תוקנו חלק מכללי ההשקעה על מנת להתאימם להתפתחויות בשוק – כך למשל הותאמו הדרישות החלות על העמדת הלוואות כך שיתאימו גם להעמדת הלוואות באמצעות צד שלישי, כגון חברות P2P. כמו כן, הובהרו הדרישות החלות על גופים מוסדיים בבואם להעמיד הלוואות למבוטחים ולעמיתים כנגד כספי החיסכון הפנסיוני שלהם.

על ועדת השקעות של גוף מוסדי לקבוע נוהל להעמדת הלוואות למבוטחים ולעמיתים, אשר יכלול התייחסות לאופן הערכת יכולת ההחזר של הלווה ולתמחור ההלוואה על פי מאפייניה ותנאיה. לא ניתן להתבסס רק על עצם קיומם של כספי החיסכון הצבורים אצל הגוף המוסדי על מנת לתת הלוואה. כמו כן, הובהר בחוזר כי במקרה בו מבוטח או עמית נמצאים במסלול אשר עקב מגבלה כזו או אחרת (למשל מגבלה תקנונית או מגבלה של ועדת השקעות) לא ניתן ליטול ממנו הלוואה, גוף מוסדי יכול להעמיד להם הלוואה ממסלול השקעה אחר אשר כן מאפשר מתן הלוואות למבוטחים ולעמיתים, כנגד כספי החיסכון הצבורים שלהם, לפי אותם תנאים אשר חלים על מבוטח או עמית אשר נוטל הלוואה ממסלול ההשקעה בו הוא נמצא. זאת ועוד, ניתנה אפשרות לנושא משרה או לסוכן ביטוח שהינם מבוטחים או עמיתים לקבל הלוואה כנגד כספי החיסכון הצבורים שלהם, כאשר מתן הלוואה לנושא משרה כאמור יתאפשר בתנאי שהגוף המוסדי ידווח לוועדת הביקורת אחת לרבעון אודות מצבת ההלוואות ועמידה בתנאי פירעון ההלוואה שניתנו לנושאי משרה כאמור.

בחודש מאי 2016 התפרסם עדכון לחוזר בנושא ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה, במטרה לקבוע את הכללים לניהול סלי השקעות סחירים ושאינם סחירים על ידי מספר משקיעים מוסדיים הנמנים על אותה קבוצת משקיעים.

בהתאם לחוזר ניתן לנהל השקעות באמצעות סלי השקעה, בכפוף לקיומם של התנאים המצטברים המנויים בו. חוזר זה מבטל חוזר קודם בנושא משנת 2014.

(י) בחודש אוגוסט 2016 התפרסם חוזר בנושא עבודה באמצעות חשבון מפצל. מטרת החוזר לקבוע הוראות לאופן פעילות משקיעים מוסדיים בחשבון מפצל וכן לקבוע הוראות לפיצול עסקאות בנכסים לא סחירים בין מספר גופים מוסדיים. משקיע מוסדי רשאי לפצל פעולות שבוצעו באופן שונה מהמוגדר בנוהל הפיצול, ובלבד שאופן הפיצול הוגדר מראש ותועד. הוראות החוזר נכנסו לתוקף בחודש אוקטובר 2016.

<u>טיוטות הצעות להסדרים תחיקתיים:</u>

(יא) בחודש יולי 2015 התפרסמה הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (תיקון מס' 3) התשע"ה – 2015. במסגרת הצעת החוק עודכן מנגנון תקרת הריבית והורחבה תחולת החוק גם על תאגידים בנקאיים. בהתאם, מוצע לשנות את שם החוק ל"חוק אשראי הוגן". כמו כן, הוספו סעיפי עונשין ועיצומים כספיים שיחולו על מלווה מוסדי בשל הפרת הוראות החוק.

(יב) בחודש יולי 2015 התפרסמה הצעת חוק המשכון, התשע"ה- 2015. הצעת החוק כוללת חידושים רבים ומהותיים בדיני השעבודים בישראל, וביניהם: בסוג הנכסים הניתנים לשעבוד (לרבות מתן אפשרות לשעבוד נכס עתידי), סדרי הנשייה בין הנושים, אופן רישום ושכלול השעבוד ועוד.

(יג) בחודש אוקטובר 2015 התפרסמה הצעת חוק נתוני אשראי, התשע"ו -2015. הצעת החוק מהווה נדבך נוסף ומשלים לחוק אשראי הוגן (ראה הצעת חוק הסדרת הלוואות חוץ-בנקאיות (תיקון מס' 3) התשע"ה – 2015, סעיף (ג) לעיל). במטרה לפתוח לתחרות את שוק האשראי הקמעונאי הריכוזי ולצמצם פנייתם של לווים לשוק האפור. הצעת החוק החדשה מבקשת להקים מאגר נתוני אשראי מרכזי, באחריותו של בנק ישראל, אשר יכיל נתונים על משקי בית ועסקים קטנים. את הנתונים למאגר יספקו הגופים הפיננסיים וכן גופים ציבוריים נוספים. המאגר יהווה כלי לבחינת הסיכונים במתן אשראי ללקוחות ואף יסייע באיתור לקוחות פוטנציאליים להלוואה.

(יד) בחודש דצמבר 2015 הרשות לניירות ערך פרסמה לעיון הציבור נוסח מעודכן של תזכיר חוק הסדרת חובות (תיקוני חקיקה) התשע"ה- 2015 במטרה ליישם את מסקנות ועדת אנדורן (ועדה לבחינת הסדרי חוב בישראל). עניינם של התיקונים הוא בקביעת חובות גילוי בנושאים הבאים: (1) גילוי אודות התנהלות עבר של בעלי שליטה במצבים בהם חברה בשליטתו נקלעה לקשיים פיננסיים. (2) גילוי אודות חוב שנלקח על ידי בעל שליטה בתאגיד לצורך מימון רכישת מניות השליטה בתאגיד או שעבוד של מניות כאלה. (3) גילוי אודות מגבלות אשראי בשל "אשראי קובע", כהגדרתו בחוק לקידום התחרות ולצמצום הריכוזיות, התשע"ד- 2013, העולה על חמישה אחוזים מסך האשראי במשק שניתן לקבוצה עסקית וזאת, בהתאם למגבלות שיוטלו לפי המלצות הוועדה.

(טו) בחודש ינואר 2017 התפרסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה והחזקה של ניירות ערך) (תיקון), התשע"ו – 2016 עיקרי התקנות עוסקים בקיומו של הליך תחרותי למתן שירותי רכישה ומכירה של ניירות ערך. נוסח הטיוטה העדכני כולל שורה של שינויים, ביניהם, בין היתר: א) העלאת מספר המשתתפים בהליך לשמונה; ב) הגבלת ההתקשרות עם צד קשור ו/או צד המספק לגוף המוסדי או לצד קשור אליו שירותי ניהול ותפעול לשיעור של 20%; ג) אפשרות לעסקה חד פעמית בכפוף לתנאים שנקבעו; ד) עריכת הליך תחרותי לשירותי החזקת ניירות ערך (קסטודיאן); ה) המשתתפים בהליך ייבחרו אם יציעו למבוטחים או לעמיתים של המשקיע המוסדי את התנאים המטיבים איתם ביותר; ו) הליך תחרותי ייערך בנפרד לכל אפיק השקעה וכיו"ב. ההוראות הנוגעות להליך התחרותי לרכישה ומכירה של ניירות ערך לא יחולו על רכישה או מכירה של ניירות ערך שההליך התחרותי בגינן התקיים לפני יום פרסומן של התקנות. כמו כן, במסגרת התקנות האמורות נקבע כי גם החזקה (לרבות סליקה) של ניירות ערך תיערך לפי הליך תחרותי שיתקיים אחת לשלוש שנים לפחות, בין שמונה משתתפים לפחות, שאישרה ועדת ההשקעות של המשקיע המוסדי בדומה לאמור לגבי רכישה ומכירה של ניירות ערך כמפורט לעיל. בהליך תחרותי כאמור, לא תיקבע עמלה בעד פעולה בודדת של סליקת ניירות ערך כשיעור מהיקף הפעולה.על אף האמור לעיל, התקשרות עם גלובל קסטודיאן להחזקת ניירות ערך (כהגדרתו בטיוטת התקנות), שאושרה על-ידי ועדת ההשקעות

תהיה פטורה מביצוע הליך תחרותי כאמור. תחילת ההוראות לעניין החזקת ניירות ערך תהא שנה מיום פרסום התקנות.

(טז) במקביל, התפרסמה בחודש ינואר 2017 טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופת גמל בניהול אישי), תש"ע – 2009, הכוללות מספר תיקונים לאופן עריכת ההליך התחרותי, אשר עיקריהם מפורטים להלן: א) ההליך התחרותי לרכישה ומכירה של ניירות הערך יתקיים בין שמונה משתתפים לפחות (במקום ארבעה משתתפים); ב) המשתתפים בהליך ייבחרו אם יציעו למבוטחי או לעמיתי הקופה את התנאים המטיבים איתם ביותר (במקום התנאים המטיבים ביותר עם החברה המנהלת); ג) חברה מנהלת רשאית לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור, ובלבד שהעמלה שתשולם לצד קשור בשל רכישה או מכירה כאמור לא תעלה על העמלה שתשולם לזוכה בהליך התחרותי, שאינו צד קשור (כלומר, התקנה מחריגה את העמלות המשולמות לצד קשור אגב פעולות קניה ומכירה של ניירות ערך ממגבלת ה-20% המותרות לפני התקנות בנוסחן כיום); ד) על אף האמור לעיל, רכישה או מכירה של ניירות ערך יכול שיעשו באמצעות מי שבחר בו העמית גם אם הגוף לא השתתף בהליך התחרותי או השתתף ולא זכה בהליך התחרותי ובלבד שהוצגו בפני העמית כל התנאים שלפיהם התקשרה החברה המנהלת עם הזוכים בהליך התחרותי האמור. תחילתן של תקנות אלה מיום פרסומן.

(יז) בחודש ינואר 2017 התפרסמה טיוטת עמדת ממונה- גביית דמי טיפול בהלוואות, לפיה על הגופים המוסדיים לחדול מגביית כספים עבור העמדת הלוואות כנגד כספי החיסכון הצבורים או עבור הטיפול בהן, או לאפשר גביית כספים אלו על ידי צד שלישיים, זאת בהיותן מנוגדות לעמדת הממונה.

הוראות לעניין דיווח חשבונאי, כללי דיווח והצגה ודיווחים שיש למסור לממונה

חוק הפיקוח והתקנות שהותקנו מכוחו קובעים, בין היתר, הוראות לעניין תוכנם, פרטיהם והעקרונות החשבונאיים לעריכת הדוחות הכספיים של חברות הביטוח, לרבות אופן הטיפול החשבונאי בנכסים ובהתחייבויות של מבטח.

כח. בביאור 2 לדוחות הכספיים של החברה מובאים העקרונות החשבונאים העיקריים המשמשים את הקבוצה בעריכת הדוחות הכספיים. המפקח מפרסם מעת לעת חוזרים והנחיות הנוגעים הן לכללי הדיווח של מבטחים וחברות מנהלות והן הנוגעות לכללי חשבונאות אותם יש ליישם בדוחות הכספיים של מבטחים וחברות מנהלות.

כט. בחודש ינואר 2015 פורסם עדכון חוזר דוח תקופתי של קופות גמל וקרנות פנסיה חדשות. החוזר מכיל הוראות לעניין עדכון מבנה הגילוי של דוח סקירת ההנהלה ושל הדוח הכספי הכלולים בדוח התקופתי השנתי של קופות גמל וקרנות פנסיה חדשות. בחודש נובמבר 2015 פורסם חוזר לענין הדוח התקופתי של חברות מנהלות . החוזר מעדכן את דוח תיאור עסקי תאגיד ודוח דירקטוריון הכלולים בדוח התקופתי של חברות מנהלות כך שיהיו ממוקדים ,עדכניים ובמבנה אחיד. בחודש פברואר 2017 פורסם עדכון לחוזר האמור בקשר למבנה הדוח התקופתי.

ל. חוק הפיקוח קובע כי חובה על מבטח, לרבות מבטח שהוא חברה מנהלת של קרן פנסיה, למנות אקטואר ממונה לכל ענף ביטוח שבו הוא עוסק שבין תפקידיו להמליץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לגובה ההתחייבויות הביטוחיות של מבטח או באשר למאזן האקטוארי של קרן הפנסיה שבניהולו, לפי העניין.

לא. חובת מינוי מנהל סיכונים, תפקידיו דרכי עבודתו ותנאי כשירותו. במסגרת החוזר המאוחד (לפרטים ראה סעיף 4.1.1 (ו)) נכנסו לתוקף בשנת **2014** הוראות לעניין ניהול סיכונים המחליפות את חוזרי המקור. על גוף המוסדי למנות מנהל סיכונים ולהקים יחידת ניהול סיכונים. ההוראות מגדירות את תנאי כשירותו של מנהל הסיכונים, את סמכויותיו, זכויותיו, משאביו, דרכי עבודתו ואת תפקידיו, וביניהם זיהוי הסיכונים המהותיים, כימות והערכת השפעתם ודיווח לדירקטוריון ולהנהלה.

לב. חוק הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק קופות הגמל").

לג. החוק מסדיר את מערכת היחסים שבין עמית והחברה המנהלת, את הקמתן של חברות מנהלות ואת אופן ניהולן ודרכי פעילותן, מפרט את התנאים לקבלת ההיתרים לקבלת רישיונות של קופות הגמל וחברות מנהלות וכן קובע הוראות לעניין קבלת היתרי שליטה והיתרי החזקה בחברות מנהלות. כמו כן, החוק מסדיר את מערכת היחסים שבין עמית והחברה המנהלת.

לד. בחודש אוגוסט 2015 התפרסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 12) התשס"ה-2005 הקובע כי למעסיק אסור להתנות את הפקדת הכספים בקופת גמל בכך שהעובד יבחר בקופה מסוימת או בקופה מתוך רשימה. בחודש יוני 2016 פורסם צו ההרחבה להגדלת ההפרשות הפנסיוניות במשק. במסגרתו הרחיב שר הכלכלה והתעשייה את ההסכם הקיבוצי שנחתם בין המעסיקים לבין ההסתדרות בחודש אפריל 2016, על כלל המעסיקים במשק, לפיו, הפקדות המעסיק לתגמולים יעמדו על 6.25% החל מיולי 2016 ו **6.5%** - החל מינואר 2017; הפקדות

תגמולי העובד יעמדו על 5.75% ו 6% באותן תקופות, בהתאמה. במקביל, בחודש יוני 2016 פורסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 16) התשע"ו-2016, במטרה להתאימו להסכם האמור. עוד נקבע בתיקון 16 האמור, כי ניתן למשוך כספים מקופת גמל שאינה פעילה ויתרתה 8,000 ש"ח ומטה מבלי לשלם מס עבור המשיכה המוקדמת.

לה. בחודש נובמבר 2015 התפרסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 13 והוראת שעה) תשע"ו -2015, הכולל הוראות כמפורט להלן: (1) אפשרות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון שאינה קופת ביטוח או קרן פנסיה באמצעות שילוב של משיכה תקופתית (אנונה) ורכישת ביטוח אריכות ימים ממבטח חיצוני. בהמשך לתיקון האמור התפרסמה בחודש אפריל 2016 טיוטת חוזר בנושא הוראות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון, במטרה לקבוע כללים לעניין יישום התיקון; (2) כי בעת הצטרפות לקרן פנסיה חדשה יועברו כספי החיסכון הצבורים בחשבונות לא- פעילים בקרנות פנסיה חדשות אחרות, לקרן הפנסיה שאליה הוא מבקש להצטרף. בחודש ספטמבר 2016 התפרסם חוזר בנושא הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל במטרה לקבוע הוראות ליישום תיקון זה; ו- (3) בכדי להתמודד עם המלאי הקיים של הכספים המנוהלים כיום בחשבונות לא-פעילים, נקבע מנגנון לאיחוד כספים כאמור והעברתם לחשבון הפעיל. ההעברה כאמור תתבצע כל עוד לא התקבלה התנגדות העמית ומטרתה, בין היתר, הפחתת דמי הניהול. בחודש יוני 2016 התפרסם חוזר בנושא איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות- הוראת שעה, במטרה לקבוע הוראות ליישום האמור. החברה פועלת בהתאם להוראות האמורות ובשלב זה לא ניתן עדיין להעריך את היקף הנכסים שיועברו אל קרנות הפנסיה שבניהול הפניקס ו/או להעריך את היקף הנכסים שיועברו מקרנות הפנסיה שבניהול הפניקס אל קרנות אחרות.

לו. בחודש נובמבר 2015 התפרסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 14) תשע"ו-2015, לפיו על מעסיק נאסר להתנות הפקדת כספים למוצר פנסיוני בעבור עובד או מתן טובת הנאה אחרת לעובד, בכך שבעל רישיון מסוים יספק לעובד את השירותים הללו.

לז. בחודש יוני 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תיקון מס' 15), התשע"ו-2016 המאפשר את הקמתן של קופות גמל להשקעה (להלן: "קופות גמל להשקעה"), בהן יוכל ציבור החוסכים להפקיד עד 70 אלף ש"ח בשנה תוך דחיית תשלום המס עד למועד משיכות הכספים ולחילופין, פטור מלא ממס על רווחי הון באם העמית ימשוך את הכספים בדרך של קצבה חודשית לאחר גיל פרישה. להערכת החברה, החוק האמור עשוי להביא להגדלת החיסכון הפרטי בשוק, תוך הסטת השקעות פרטיות של ציבור מאפיקים אחרים, ובכלל זה מחברות הביטוח, בנקים ובתי ההשקעות, לקופות הגמל (לרבות בחברות המנהלות בקבוצה) וכן תביא להגברת התחרות על כספים אלה.

לח. תקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד 1964 (להלן: "תקנות קופות גמל") התקנות מסדירות את הקשור בהקמתן, אישורן ואופן ניהולן של קופות גמל, לרבות הסדרת דרישות הרישוי והביטוח של חברה מנהלת, התשלומים שיש לבצע לקופות הגמל, השימוש בכספי קופת גמל, תשלומים לעמיתים, השקעת כספים של קופות גמל והמגבלות הקיימות להשקעת כספים בקופות גמל גובה דמי הניהול, הוראות לעניין מתן דיווחים לעמיתים, חובת ביטוחים וכו'. תקנות קופות גמל חלות על קרנות הפנסיה, קופות הגמל וגם על תוכניות ביטוח אשר קיבלו אישור כקופת ביטוח (ביטוחי מנהלים ועצמאיים).

לט. פקודת מס הכנסה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 ותקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), תשכ"ד-1964. הדס שפריר נא לבדוק ולסדר יש חזרה על תקנות מס הכנסה. מסגרת חוקית זו מקנה מעמד מיוחד לקופות גמל, קרנות פנסיה וקופות ביטוח, לעניין זיכויים וניכויים ממס הכנסה והוראות פטור שונות וזאת במטרה לעודד את הציבור לחסוך לגיל פרישה באמצעות קופות גמל וקופות ביטוח. פקודת מס הכנסה והתקנות שהותקנו מכוחה, קובעות כללים והוראות מס לגבי המוצרים הפנסיוניים השונים. תקנות אלה כוללות הוראות נוספות, בין היתר, לאופן חישוב צבירת הכספים בגין פיצויי פיטורים והזכאות לקבלם. כללי המס החלים על מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים הינם אחידים, כך שכל המוצרים מזכים את החוסכים בהטבות מס זהות, וזאת במטרה לאפשר לציבור החוסכים לקבל החלטות הנסמכות על צרכיהם הפנסיוניים ולא להיות מוטים כתוצאה משיקולי מס.

מ. בחודש נובמבר 2015 התפרסם תיקון מס' 209 לפקודת מס הכנסה לפיו הופחת סכום התקרה להפקדות לתגמולי המעסיק מארבע פעמים השכר הממוצע במשק לפעמיים וחצי. התיקון נכנס לתוקפו בחודש ינואר 2016.

מא. במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2017-2018), התשע"ו-2016 שפורסם בחודש דצמבר 2016 (להלן: "חוק ההסדרים") בוצעו מספר תיקונים בפקודת מס הכנסה שנכנסו לתוקף בחודש ינואר 2017, כמפורט להלן: נקבע, כי הפקדה שוטפת של מעסיק לפיצויים בגין שכר העולה על 32,000 ₪ מהווה הכנסת עבודה בידי העובד ביום ביצוע ההפקדה, וכי הפקדת חוב ותק בגין שכר העולה על 32,000 ₪ במכפלת שנות העבודה מהווה הכנסת עבודה בידי העובד ביום ביצוע ההפקדה. בנוסף, נקבע כי אם הצבירה עבור העובד בכל קופת הגמל לקצבה אינה עולה על 360,000 ₪ או מכפלת שנות עבודתו בפעמיים וחצי השכר הממוצע במשק, הגבוה מהשניים, והעובד הפורש לא פנה לפקיד השומה וביצע התחשבנות מס בגין כספים אלה, יראו בצבירת הפיצויים ככזו שיועדה לרצף קצבה. עוד נקבעה חובת הפקדה שתחול על עצמאים לקופת גמל לקצבה.

מב. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(דמי ניהול) התשע"ב-2012 וכן תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)(תנאים בחוזי ביטוח)(תיקון), התשע"ב-2012 עוסקים בדמי הניהול המקסימליים שניתן לגבות במוצרים הפנסיוניים. לפרטים נוספים על דמי הניהול המקסימליים במוצרים השונים.

מג. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(כיסויים ביטוחיים בקופות גמל), תשע"ג-2013 תקנות אלו יחד עם החוזר בנושא רכישת כיסויים ביטוחים באמצעות חברה מנהלת של קופת גמל קובעים תנאים שבכפוף להם יוכלו חברות מנהלות של קופות גמל לשווק לעמיתיהן כיסויי ביטוח באמצעות פוליסות ביטוח פרט ופוליסות קבוצתיות. בחוזר נקבעו כללים לפיהם חברה מנהלת של קופת גמל תהא רשאית לקבל רישיון סוכן תאגיד ביטוח פנסיוני, לשיווק כיסוי ביטוחי לסיכוני מוות ולכיסוי ביטוחי לסיכוני נכות באמצעות פוליסות ביטוח פרט.

מד. חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק הייעוץ והשיווק") מסדיר את העיסוק בייעוץ ובשיווק של מוצרים פנסיוניים, לרבות קביעת הוראות לעניין חובת רישוי ותנאי הרישיון, איסורים והגבלות לעניין עיסוק בייעוץ ובשיווק פנסיוני, פיקוח על בעלי רישיון וסמכות הממונה להוציא הוראות לניהול תקין ושמירה על עסקי מבוטחים, לרבות הטלת עיצומים, קנסות אזרחיים וסנקציות פליליות. החוק כולל פרקים אשר עניינם הסדרת הליך רישוי של חברה להפעלת מערכת סליקה פנסיונית ומנגנוני הפיקוח על חברה כאמור (להלן: "המסלקה"). הקמת המסלקה נועדה להקל על עמיתי קופות הגמל השונות לבחון את המוצרים הפנסיוניים שלהם ובכך לתכנן בצורה מושכלת את החסכונות והכיסויים הביטוחיים הרלוונטיים להם. בשלב זה, מועבר באמצעות המסלקה מידע אודות מוצרים פנסיוניים של עמיתים בגופים המוסדיים השונים, מועברות בקשות לביצוע שינויים במוצרים הפנסיוניים וכן, החל משנת 2016 מועבר מידע אודות העברות כספיות ישירות ממעסיקים וכן מבוצעות העברות כספיות בפועל. להערכת החברה יישום מלא של פעילות המסלקה יסייע להגברת השקיפות בענף ולהתייעלות תפעולית.

מה. בחודש נובמבר 2015 התפרסם תיקון לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 6), התשע"ו-2015 הקובע: (1) הפרדת שיווק פנסיוני ממתן שירותי תפעול: בתיקון האמור נקבעה הפרדה בין הגורם המספק שירותי תפעול למעסיק לבין הגורם המספק שירותי שיווק פנסיוני לעובדי המעסיק. בהתאם לכך, מי שעוסק בשיווק פנסיוני לעובדי מעסיק לרבות גוף קשור" בו, לא יספק שירותי תפעול למעסיק. על אף האמור, נקבע כי מתן שירותי תפעול למעסיק ושירותי שיווק פנסיוני לעובדי המעסיק במקביל בידי אותו גורם יתאפשר בכפוף להתקיימות התנאים המצטברים הבאים: (א) נשיאת המעסיק בעלות שירותי התפעול בשיעורים ובסכומים כמפורט בחוק. (ב) עמלת ההפצה שישלם גוף מוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני תופחת בעלות שירותי התפעול שישלם המעסיק לסוכן. להערכת החברה יש בתיקון זה כדי לגרום להפחתת שיעור העמלות הממוצע בביטוחי המנהלים ובחשבונות הפנסיה, ובמקביל להקטנת דמי הניהול. (ג) הפחתת דמי הניהול לעובד בשיעור הפחתת עמלת ההפצה כאמור. (ד) בחירת קופת ברירת מחדל בעבור העובדים – מעסיק חייב להנהיג במקום העבודה הסדר ברירת מחדל פנסיוני לעובדים שלא בחרו בעצמם את המוצר הפנסיוני. (2) הצטרפות ישירה לקרן פנסיה וביצוע עיסקה במוצר פנסיוני: התיקון קובע חריגים לכלל חובת הליך הייעוץ או שיווק פנסיוני, כך שניתן יהיה להצטרף למוצר פנסיוני באופן ישיר, ללא הליך ייעוץ, בהתקיים הנסיבות המפורטות בתיקון. (3) איסור כפל תשלום לסוכן פנסיוני: נקבעו הוראות האוסרות על כפל תשלום לסוכן בגין שיווק פנסיוני גם מהלקוח וגם מהגוף המוסדי. כמו כן, נקבע כי לסוכן ביטוח אסור לקבל טובת הנאה, במישרין או בעקיפין, בקשר עם שיווק פנסיוני/ביצוע עסקה בעבור לקוח, למעט שכר והחזר הוצאות המשולמים ישירות מאת הלקוח או עמלת הפצה מהגוף המוסדי בהתאמה.

מו. בחודש מרץ 2016 התפרסם חוזר בנושא הוראות לעניין בחירת קופת גמל, לפיו חברה מנהלת של קופת גמל לא תאפשר הפקדת כספים ממעסיק בגין עובד שלא בחר במוצר פנסיוני אלא אם אותה חברה מנהלת נבחרה על ידי הממונה כקרן פנסיה ברירת מחדל או שנבחרה על ידי המעסיק בהליך תחרותי. בעקבות פרסום החוזר הוגשה בחודש אפריל 2016 עתירה לבית המשפט העליון, מטעם התאחדות חברות הביטוח כנגד הממונה על שוק ההון. בית המשפט העליון דחה את העתירה אולם קבע שמשך התקופה לזוכה במכרז תצומצם לשנתיים שהוגדרו כפיילוט לעניין קרן ברירת מחדל. בחודש אוגוסט 2016 מיטב דש והלמן אלדובי הוכרזו כקרנות ברירת המחדל הזוכות. בחודש פברואר 2017 התפרסמה טיוטת תיקון לחוזר ובה מוצע כי כספים ששולמו עקב הצטרפות עמית שלא על פי החוזר יושבו למעסיק בצירוף הודעה מתאימה. כן מוצע לתקן את הוראות המעבר שנקבעו בחוזר ולצמצמן כך שהסכם ברירת מחדל שבו דמי הניהול הינם המרביים, לא יהא תקף. להערכת החברה, הליך זה עשוי להאיץ את התחרות הערה בשוק הפנסיוני במקביל לירידה אפשרית בשיעורי דמי הניהול, ועשויות אף להשפיע על תמהיל מכירות מוצרי חיסכון ארוך טווח של החברה כולה ועל היקפם, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את עוצמת הירידה כאמור ואת השפעתה על החברה ועל רווחיותה כמו גם את השפעתה העתידית על מעבר עמיתים בין קרנות ועל שיעור העמיתים המצטרפים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל שבניהול החברה.

מז. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות גמל), התשס"ח-2008 (להלן: "תקנות הניוד הפנסיוני"). מסדירות את המעבר (הניוד) בין מוצרי החיסכון הפנסיוני השונים - קופות גמל, תכניות לביטוח חיים וקרנות פנסיה. התקנות מאפשרות ללקוחות לעבור בין מוצרי החיסכון הפנסיוני בכל עת בהתאם להעדפתם וזאת במטרה להגביר את התחרות ולשפר את השירות הניתן להם. בחודש אוגוסט 2016 פורסמה טיוטה לתיקון התקנות. עיקרו של התיקון לתקנות הוא בהוספת אפשרות לניוד כספים על ידי מקבל קצבת זקנה וקיצור מועדי הניוד. בשלב זה לא ניתן להעריך את ההשפעה בעקבות תיקון זה, ככול שיחול. בחודש יולי 2016 התפרסם חוזר בנושא העברת כספים בין קופות גמל- תיקון, במטרה לתקן את החוזר שהתפרסם ב- 2015, אשר נתן הנחיות כלליות לביצוע הוראות התקנות. עיקר השינוי בחוזר זה הינו קיצור לוחות הזמנים של תהליך העברת הכספים בין קופות גמל ופישוט

התהליך עבור הלקוח. החוזר נכנס לתוקף בחודש ינואר 2017. להערכת החברה, החוזר יקשה על החברה לבצע הליכי שימור לעמית שיבקש לעבור לקופת גמל אחרת.

מח. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(איתור עמיתים ומוטבים) התשע"ב-2012 וחוזר נוהל איתור עמיתים ומוטבים. מטרת התקנות והחוזר לקבוע מנגנון אפקטיבי וישים לאיתור חוסכים שהקשר עמם נותק ולאיתור מוטבים לאחר מותו של חוסך, כדי ליידע את החוסכים והמוטבים כי קיימים כספים להם הם זכאים. בתקנות ובחוזר נקבעו הוראות לעניין הפעולות הנדרשות לאיתור מוטבים שזהותם ידועה והוראות לאיתור מוטבים. בהתאם לתקנות בנושא דמי ניהול שפורסמו במקביל, ובמטרה ליצור תמריץ לאיתור מוטבים וחוסכים, נקבע שיעור דמי הניהול מירבי שיגבה מחשבונות של עמיתים שעמם נותק הקשר בגובה 0.3% מהצבירה ובמקרה שאותרו, למשך תקופת ניתוק הקשר יעמדו על 0.5%.

מט. בחודש נובמבר 2012 פורסם חוזר בעניין טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מגדיר את הפעולות הנדרשות מגוף מוסדי על מנת להבטיח, ככל הניתן, כי רישום זכויות העמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. החברה פועלת בהתאם להנחיות החוזר על פי תוכנית עבודה בנושא.

נ. חוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 צו איסור הלבנת הון (חובת זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטח וסוכן ביטוח), התשס"ב-2001, וצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של קופת גמל וחברה המנהלת קופת גמל), התשס"ב-2001, מטילים חובה על מבטח, חברה מנהלת של קופת גמל וסוכן ביטוח לזהות ולאמת את פרטי הלקוחות במטרה להתחקות אחר אירועים חשודים בהלבנת הון.

נא. בחודש פברואר 2017 התפרסמה טיוטת צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של מבטחים, סוכני ביטוח וחברות מנהלות, למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשע"ו- 2015. בטיוטה מוצע בין היתר, לדרוש ביצוע הליך של "הכר את הלקוח" במטרה לקבוע את מידת הסיכון שלו וכן מוצע להוסיף את קרנות הפנסיה לתחולה ולאחד את הצווים של כלל הגופים המוסדיים כאמור.

נב. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תשלומים לקופות גמל) התשע"ד 2014, במסגרת התקנות נקבעו הנחיות ביחס לאופן ומועד ביצוע הפקדות של מעסיקים למוצרים פנסיוניים של עובדיהם המנוהלים על ידי הגופים המוסדיים ובמידע שעל מעסיקים למסור לגופים המוסדיים אגב ביצוע ההפקדה. כן חויבו מעסיקים לשלם ריבית במקרה של עיכוב בהפקדה. הגופים המוסדיים מנגד, חויבו במתן היזון חוזר למעסיקים במועדים וביחס לפרטים המנויים בתקנות. בחודש דצמבר 2015 התפרסם תיקון לתקנות אלו על מנת להקל על תהליך יישום התקנות לפיו: (1) לגבי מעסיקים של מעל 100 עובדים התקנות חלות מחודש פברואר 2016 (בגין שכר ינואר 2016). (2) לגבי מעסיקים של למעלה מ-50 עובדים ועד 100 עובדים חלות התקנות מחודש ינואר 2017. (3) לגבי יתר המעסיקים יחולו התקנות מחודש ינואר 2018.

נג. בחודש יולי 2016 התפרסם תיקון לחוזר תשלומים לקופות גמל, שהתפרסם לראשונה בחודש דצמבר 2015. מטרת החוזר להוות נדבך משלים להוראות שנקבעו בתקנות, ולקבוע את אופן התנהלות החברה המנהלת ואחריותה. החברה מיישמת את תקנות התשלומים החל מיום 1 בפברואר 2016 ועד למועד החתימה על דוח זה קלטה חלק ניכר מהקבצים שהועברו אליה ביחס לתקופת הדוח. עם זאת, למיטב ידיעת החברה, התהליך מלווה ב"חבלי לידה" בשוק החיסכון הפנסיוני כולו, לרבות בחברה עצמה, דבר המתבטא בעליה בסכומי ההפקדות הלא משויכות (הפקדות שטרם שויכו לחשבונות המבוטחים). החברה פועלת לניתוב הכספים על פי שיוכם, תוך זקיפת הכספים על פי ערך קבלתם.

נד. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים(קופות גמל)(קופות גמל בניהול אישי) התשס"ט- 2009 (להלן: "גמל בניהול אישי"). מאפשרות לחוסכים לנהל בעצמם את השקעת כספי החסכון הפנסיוני שלהם. שרות זה מאפשר לחוסך מצד אחד להנות מהטבות המס על הפקדות כסף לקופות גמל ו/או קרנות השתלמות, ומצד שני לשלוט באופן השקעת הכספים, אם באופן אישי או באמצעות מנהל תיקים שפועל על פי הנחיות החוסך. בחודש יוני 2015 התפרסם חוזר הפקדת כספים במעמד עצמאי לקופת גמל בניהול אישי. על פי החוזר ניתן לנהל כספים של עמית עצמאי במסגרת קופת גמל בניהול אישי, שהופקדו לקופת גמל לקצבה, וזאת בכפוף לתקרה ולתנאים שנקבעו במסגרת החוזר. בחודש אוגוסט 2016 התפרסמה עמדת ממונה בנושא החזקות העמית באמצעות קופות גמל בניהול אישי לפיה הממונה לא יראה בהחזקת אמצעי שליטה במסגרת קופת גמל בניהול אישי, כהחזקה של הגוף המוסדי אלא כהחזקה המיוחסת לעמית, שעבורו מנוהלת קופת הגמל בנאמנות, ובלבד שהתקיימו מספר תנאים מצטברים המפורטים בעמדה. ביום 20 בפברואר 2017 אישרה ועדת הכספים של הכנסת תיקון לתקנות קופת גמל בניהול אישי. התקנות החדשות צפויות להיכנס לתוקף תוך 30 ימים ממועד פרסומן. במסגרת התיקון נוספה האפשרות לשכירים להפקיד כספים לקופות בניהול אישי בהתאם לסכומים ולמגבלות הנקובות בתקנות. בנוסף, במסגרת התיקון האמור עודכנו מגבלות ההשקעה במסגרת קופת גמל בניהול אישי. בנוסף, ביום 1 במרץ 2017 פורסמה הבהרה מטעם הממונה בקשר לתקנה 2(3) לתקנות קופות גמל בניהול אישי. על פי ההבהרה, פרשנות התקנה האמורה הינה כי ניתן לנהל בקופת גמל בניהול אישי כספים שמקורם הוא הכנסת עמית מעבודה, ולפיכך כל פרשנות אחרת לפיה ניתן להפקיד כספים גם ממקורות אחרים שאינם הכנסת העמית כשכיר אינה אפשרית. כמו כן על חברה מנהלת לדרוש אסמכתא מהעמית לכך שמקור הכספים הינם הכנסה בעבודתו.

נה. בחודש ינואר 2017 התפרסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תיקון מס' 20)(איסור זיקה בין עמלת הפצה לדמי ניהול), התשע"ז-2017. התיקון קבע כי עמלת ההפצה המשולמת לבעל רישיון לא תחושב בזיקה לדמי הניהול שחברה מנהלת גובה מעמיתיה. התיקון יכנס לתוקף בחודש אפריל 2017. החברה נערכת להתאמת מודל עמלות לדרישות החוק וטרם ניתן להעריך את השפעת התיקון על רווחיות החברה. ביום 27 בפברואר 2017 פורסם נייר התייעצות לציבור בנושא היעדר זיקה בין דמי ניהול לבין עמלת הפצה. במסגרת נייר ההתייעצות מוזמן הציבור להביא בפני רשות שוק ההון את עמדתו בנוגע למודל תגמול אפשרי העומד בהוראות התיקון לחוק האמור. במסגרת הנייר פורטו מספר עקרונות לדוגמה כבסיס למודל תגמול לבעל רישיון.

נו. בחודש אוגוסט 2016 התפרסם תיקון לחוזר מסלולי השקעה בקופות גמל. מטרת החוזר לקבוע כללים להקמת מסלולי ברירת מחדל המותאמים לגיל העמיתים בקופות גמל וזאת במטרה להתאים את רמת הסיכון במסלול לגיל החוסך. החוסכים יחולקו לקבוצות גיל: אלו שטרם מלאו להם 50, בני 50-60, בני 60 ומעלה ופנסיונרים. כמו כן יכול גוף מוסדי לפתוח עד עשרה מסלולי השקעות מתמחים כאשר נקבעו כללים אחידים לקביעת שמות ומדיניות השקעה במסלולים אלו. החוזר חל גם על פוליסות ביטוח שאינן קופות גמל. בחוזר נקבעו הקלות לחריגה ממדיניות ההשקעות במסלולים החדשים במהלך השנה הראשונה. התיקון מחיל את הכללים החלים על קרנות השתלמות או פוליסות שאינן קופות ביטוח גם על קופות גמל להשקעה. החוזר נכנס לתוקף בינואר 2016. אולם לעניין פוליסות ביטוח שהן קופות ביטוח ששווקו לפני שנת 2004 החוזר נכנס לתוקף בחודש ינואר 2017.

נז. בחודש ספטמבר 2016 התפרסם חוזר בנושא הוראות לעניין זכויות וחובות עמיתים בתקנון קרן פנסיה חדשה, הבא לקבוע את תנאי תקנון קרן הפנסיה שיכנס לתוקף בחודש ינואר 2018.

נח. בחודש אוקטובר 2016 פורסמו תקנות הביטוח הלאומי (חיסכון ארוך טווח לילד), התשע"ו-2016. במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית התשע"ה-2015, תוקן חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995, כך שהתווסף פרק לחוק, אשר עניינו חיסכון ארוך טווח לילד. במסגרת התיקון נקבע, כי המוסד לביטוח לאומי יעביר בעד כל ילד שמשתלמת בעדו קצבת ילדים, סכום של 50 ש"ח לחודש, לטובת חיסכון ארוך טווח של הילד. הורה רשאי לבחור להורות לביטוח הלאומי להעביר לחיסכון ארוך הטווח סכום נוסף של עד 50 ₪ בחודש. אחד ממנגנוני החיסכון המוצעים בתקנות הוא קופת גמל להשקעה, כהגדרתה בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה – 2005.

נט. בחודש ינואר 2017 התפרסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (תיקון מס' 33), התשע"ז-2017. התיקון לחוק מאפשר לקרנות פנסיה ותיקות מאוזנות (שאינן בהסדר) אשר יתקנו את תקנון קרן הפנסיה, באופן שבו תקנון הקרן יכלול הפחתת זכויות רוחבית בשיעור של 1.75%, ודחיית גיל הזכאות לפנסיית זקנה לגילאי הפרישה על פי חוק, לקבל "כרית ביטחון" על פי הקריטריונים שבחוק, אשר תמומש אם וכאשר תידרש קרן הפנסיה בעתיד לבצע הפחתת זכויות עקב גירעון אקטוארי הנובע משינויים בווקטור הריביות. הפניקס פנסיה ביצעה את התיקונים הנדרשים בתקנון לצורך קבלת "כרית הביטחון" ע"פ החוק.

<u>ההצעות להסדרים תחיקתיים:</u>

במסגרת הצעת תקציב המדינה לשנים 2017 - 2018 התפרסמה בחודש יולי 2016 הצעת חוק לתיקון חוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג- 1963. על פי ההצעה כספי הפיצויים שהפקיד מעסיק לקופת גמל לקצבה יועברו בכל מקרה אל העובד למעט במקרים בהם סיום יחסי עובד- מעסיק נעשו בנסיבות השוללות הזכאות לפיצויי פיטורים. עוד מוצע, כי תשלום זה יהא במקום חובת המעסיק לשלם את פיצויי פיטורים שהעובד זכאי להם, והמעסיק לא יהיה חייב בתשלום נוסף בגין חוב ותק, מעבר לסכומים שהופקדו בקופת הגמל לקצבה. ההצעה כוללת גם הסדרים לשיוך כספי פיצויים שהופקדו לפני תחילת התיקון. במסגרת הדיונים בחוק ההסדרים פוצלה הצעת חקיקה זו מתחולת חוק ההסדרים.

ס. בחודש יולי 2016 התפרסמה טיוטת תיקון תקנה 19 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל)(תיקון) התשע"ו-2016, כך שתבוטל ההתניה לפיה קיימת חובה להפקיד את התשלום שמעבר לשיעור של 5% בפוליסות של החוסכים לחשבון אחר אצל אותו מבטח, זאת על מנת לאפשר להפקיד את התשלום כאמור גם אצל מבטח אחר. בנוסף מוצע כי הפקדה למרכיב הפיצויים תתאפשר מבלי שתהיה הפקדה מקבילה למרכיב התגמולים באותו חשבון בקופה, באופן שקופות ביטוח יוכלו לקבל הפקדות בגין רכיב הפיצויים בלבד.

סא. בחודש אוגוסט 2016 התפרסמה טיוטה שנייה של תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ו-2016. תקנות אלו קובעות הוראות לעניין זקיפת תשואה בגין אג"ח המיועדות, וכן כי חישוב התשואה של אגרות החוב יעשה לכל מסלול השקעות בנפרד וכי התשואה בשל כל מסלול השקעה של מקבלי קצבה תיזקף בתום כל רבעון בעת עריכת המאזן האקטוארי.

סב. בחודש פברואר 2017 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(עמלות הפצה)(תיקון), התשע"ז-2016. מוצע לאפשר תשלום עמלת הפצה ליועץ פנסיוני בגין הפצת קופת ביטוח ובגין הפצת קופת גמל להשקעה. כמו כן מוצע כי תגמול בעל רישיון יהיה בדרך של תשלום כספי בלבד.

3. מצב כספי - ההתפתחויות שחלו בסעיפי המאזן בתקופת הדוח ובפרט בעניינים הבאים:

(א) הסבר לשינויים בהתחייבות הפנסיונית, אם היו, תוך דגש על השינויים שמקורם אינו תקבולים/תשלומים שוטפים בתקופת הדוח

ביום 30 בינואר 2013 פרסם הממונה על אגף שוק ההון באוצר את חוזר 2013-3-1 הכולל הוראות להכנת דוחות אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת והדוח נערך על בסיס הוראות אלה. החוזר האמור ביטל את החוזר בנושא מיום 17 במאי 2007 ומיום 27 בדצמבר 2012.

(ב) גירעון, אם קיים, במאזן החשבונאי או במאזן האקטוארי, נסיבות היווצרותו ותכניות הדירקטוריון להשלמתו

הדוח האקטוארי ליום 31 בדצמבר 2016 מצביע על התחייבות אקטוארית בסך של 2,016 מיליוני ש"ח לעומת 1,950 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הגרעון האקטוארי הסתכם לסך של 91 מיליוני ש"ח לעומת כ- 119 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

(ג) השפעת שינויים בהנחות ובבסיסים האקטואריים, אם היו כאלה, בתקופת הדוח בהשוואה לקרן שקדמה לה

הדוח האקטוארי נערך בהתאם לתקנון קרן הפנסיה, הוראות תקנות מס הכנסה, הוראות אגף שוק ההון לעריכת מאזנים אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת מיום 30 בינואר 2013 ועל פי שיקולי האקטואר. יצוין כי חוות דעת האקטואר מתייחסת ביסודה להתאמת הערכת האקטואר להנחות שנקבעו בעיקרן ע"י הממונה על שוק ההון ולא לנאותות ההנחות עצמן.

(ד) התפתחויות, במשך שלוש השנים האחרונות בסך כל המאזן, בהתחייבות הפנסיונית ובעודף ההכנסות על ההוצאות

	ליום 31 בדצמבר		
	2016	2015	2014
	אלפי ש"ח		
סך הכל נכסים	1,246,092	1,159,356	1,038,681
סך כל התחייבויות פנסיוניות	1,243,440	1,157,479	1,037,471
עודף הכנסות, נטו לתקופה	81,189	119,229	53,040

4. תוצאות פעילות:

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
	2016	2015	2014
	אלפי ש"ח		
הכנסות מדמי ניהול	4,035	3,760	3,755
רווחים מהשקעות פיננסיות, נטו והכנסות מימון	203	(91)	292
סך כל ההכנסות	4,238	3,669	4,047
הוצאות הנהלה וכלליות	1,988	1,580	1,496
רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה	2,250	2,089	2,551
מסים על הכנסה (הטבת מס)	816	787	950
רווח (הפסד) לתקופה	1,434	1,302	1,601
רווח (הפסד) כולל	1,434	1,302	1,601

בשנת הדוח גבתה החברה דמי ניהול מהקרן הותיקה בסך של 4,035 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 3,760 אלפי ש"ח בשנת 2015 ו- 3,755 אלפי ש"ח בשנת 2014.
רווח מהשקעות בשנת הדוח הסתכמו לסך של 203 אלפי ש"ח, בהשוואה להפסד בסך של כ- 91 אלפי ש"ח בשנת 2015, ורווח בסך - 292 אלפי ש"ח בשנת 2014.
הוצאות החברה בשנת הדוח הורכבו בעיקר מדמי תפעול ששולמו לפניקס פנסיה בגין שירותי התפעול שקיבלה החברה והסתכמו בסך של כ- 1,210 אלפי ש"ח.

התנועה בזכויות העמיתים של קרן הפנסיה

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2016	2015
	אלפי ש"ח	
יתרת הקרן לתחילת התקופה	1,157,479	1,037,471
תוספות לקרן		
דמי גמולים ממעסיקים, עובדים ומעצמאיים	24,443	24,467
עודף הכנסות, נטו מועבר מדוח הכנסות והוצאות	81,189	119,229
סך הכל תוספות לקרן	105,632	143,696
תשלומים והעברות		
תשלומי פנסיית זקנה	12,780	11,058
פדיונות	6,891	12,630
סך הכל תשלומים והעברות	19,671	23,688
יתרת הקרן לסוף התקופה	1,243,440	1,157,479

בשנת הדוח גדלו נכסי הקרן בסך של 7.4%, את הגידול ניתן לייחס להפקדות בסך של כ- 24 מיליוני ש"ח ולהכנסות, נטו בסך של כ -81 מיליוני ש"ח (לפרוט נוסף ראה באור 8ד' בדוח הכספי של הקרן) מנגד, נרשמו בקרן משיכות של כ - 7 מיליוני ש"ח וכן תשלומי הפנסיה הסתכמו בכ- 13 מיליוני ש"ח.
ההתחייבויות הפנסיוניות בקרן צמחו אף הן, בהתאם לגידול בנכסי הקרן.

(א) <u>השפעה של תופעות או אירועים מיוחדים על תוצאות הפעילות</u>

לעניין עודף (גרעון) אקטוארי בקרן ראה סעיף 3ב' לעיל.

(ב) <u>השפעת שינויים בהוראות המס, לרבות עקב הסכמים עם נציגות מס הכנסה, על תוצאות הפעולות.</u>

ב-1/1/2000 נכנס לתוקפו חוק ההסדרים (פרטים בפרק 2 סעיף ג' השפעת חוקים תקנות והוראות חדשות על עסקי קרן הפנסיה).

(ג) <u>השפעה של עונתיות על תוצאות פעולותיה של קרן הפנסיה אם היא משמעותית.</u>

דמי הגמולים ששולמו במהלך השנה לחודשים 1/2016 ועד 12/2016 מתפלגים באופן שווה בכל החודשים פרט לחודשים בהם ההפרשות גבוהות יותר עקב תוספות שכר שבגינם מועברות הפרשות לפנסיה כגון: הבראה, דירוג וכו'.

(ד) <u>שינויים בהיקף דמי הגמולים, תוך התייחסות לדמי גמולים שוטפים וחד-פעמיים</u>

הקרן אינה מקבלת דמי גמולים חד פעמיים ואין שינוי מהותי בהיקף דמי הגמולים.

(ה) <u>שינויים מהותיים בשיטת חישוב המאזן האקטוארי בהשוואה לתקופה קודמת.</u>

ביום 30 בינואר 2013 פרסם הממונה על אגף שוק ההון באוצר את חוזר 1-3-2013 הכולל הוראות להכנת דוחות אקטוארים בקרנות פנסיה על בסיס מערכת הנחות מעודכנת והדוח נערך על בסיס הוראות אלה. החוזר האמור ביטל את החוזר בנושא מיום 17 במאי 2007 ומיום 27 בדצמבר 2012.

(ו) <u>פרטים בדבר סכום דמי הניהול שנגבו מהמבוטחים תוך הבחנה בין סוגי הקופות</u>

בשל עמית פעיל:
- 7% מדמי הגמולים המועברים בשל עמית פעיל מידי חודש.
- 0.1% בחישוב שנתי מסך הצבירה מיום המעבר ועד לחודש הפרישה לפנסיית זקנה.

בשל עמית מוקפא, שיעור של 0.8% מהצבירה השנתית או 25 ש"ח, הגבוה מבין השניים.
בשל פנסיונר 5% מהפנסיה החודשית, שמשלמת הקרן לפנסיונר (ללא שינוי).

(ז) <u>תשואת הקרן (באחוזים)</u>

	תשואה נומינלית ברוטו	תשואה ריאלית ברוטו
	%	
תשואה ממוצעת עמיתים ותיקים לשנת:		
לשנת 2016	6.89	7.21
לשנת 2015 *)	11.96	13.01
תשואה ממוצעת עמיתי תקופת הביניים לשנת:		
לשנת 2016	13.21	13.55
לשנת 2015 *)	11.17	12.21

*) כתוצאה מיישום הוראת הביצוע של מרווח הוגן בע"מ אשר קובעת את אופן שערוך של אגרות חוב מיועדות, הכירה הקרן ברווח חד פעמי משערוך אגרות חוב מיועדות בסך של כ- 84 מיליוני ש"ח. כמו כן, בשל הרווח החד פעמי כאמור, תשואת הקרן עלתה בכ-8.06% בקבוצת עמיתים ותיקים ובכ- 8.82% בקבוצת עמיתי תקופת הביניים. למידע נוסף ראה באור 28ב' בדוח הכספי של הקרן הותיקה.

5. תחזית תזרמי מזומנים:

תחזית תזרמי המזומנים של קרן הפנסיה מתשלום וגביית דמי גמולים, הכנסות מפעילות השקעה והוצאות ניהול, התייחסות לתשלומים או תקבולים חריגים מפעולות לא שוטפות כדלקמן:

(א) פדיון מואץ של זכויות עמיתים

החזרת כספים למבוטחים בשנת 2016 הסתכמו בסך של 6,891 אלפי ש"ח לעומת סך של 12,630 אלפי ש"ח בשנת 2015.

(ב) נכסים שלגביהם קיים קושי במימוש

אין בידי הקרן נכסים שקיימים קשיים במימושם.

(ג) חובות של מעסיקים ועצמאיים, מבטחי משנה, מבוטחים, יתרות סוכנים וחייבים עסקיים אחרים, שהפיגור בגבייתם עלול להשפיע על תזרים המזומנים של קרן הפנסיה.

היקף החובות של מעסיקים, עצמאים וחייבים אחרים אינו מהותי ביחס להיקף הגביה או ליתרת הנכסים. פיגור בגביית החובות, אם וכאשר יהיה, לא ישפיע מהותית על תזרים המזומנים של קרן הפנסיה.

(ד) גביית חובות ע"י העברת נכסים ולא במזומן

גבית חובות על ידי קרן הפנסיה מתבצעת במזומן.

6. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

בחברת **הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ** (להלן: "החברה") מיושמות הוראות חוזרי אחריות ההנהלה, בדבר בקרות ונוהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי, ומבוצעים ההליכים הנדרשים בקשר לכך, כמפורט להלן וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים הנ"ל. במסגרת זאת, אימצו הגופים המוסדיים בחברה את מודל הבקרה הפנימי של COMMITTEE -COSO OF SPONSORING ORGANUZATION OF THE TREADWAY COMMISSION המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלות הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ומנהל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל ומנהל הכספים של הגוף המוסדי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על הדיווח הכספי.

במהלך התקופה המכוסה המסתיימת ביום 31 בדצמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי. בנוסף, הגוף המוסדי נמצא בתהליך של שיפור וייעול תהליכים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

לדוחות הכספיים של הגוף המוסדי מצורפים הדוחות וההצהרות הנדרשים בהתייחס
לתהליכים הרלוונטיים, וזאת בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה ושלבי הביניים .
שנקבעו בהם ליישום החוזרים.

תאריך אישור הדוח	אייל לפידות	בני שיזף	יוסי וקסלבאום
23 במרס, 2017	יו"ר הדירקטוריון	מנכ"ל	מנהל כספים

7. דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של **הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ** (להלן: "החברה המנהלת") אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה המנהלת תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה המנהלת לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה המנהלת בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של**COSO** -Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission. בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2016, הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

23 במרס, 2017			
תאריך אישור הדוח	אייל לפידות יו"ר הדירקטוריון	בני שיזף מנכ"ל	יוסי וקסלבאום מנהל כספים

Building a better working world

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3,
תל-אביב 6706703

טל. +972-3-6232777
פקס +972-3-5620479
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של
הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ - חברה מנהלת
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ - חברה מנהלת (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה- Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של החברה. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה -2005. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברה שהיא גוף מוסדי כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון ובהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (קופות גמל) התשס"ה -2005, ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר 2016 ו- 2015 ולכל אחת משלוש השנים שאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016, והדוח שלנו, מיום 23 במרס, 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת הלב לאמור לבאור 1ב' בדבר מיזוג החברה אל תוך הפניקס פנסיה וגמל בע"מ שהושלם ביום 1 בינואר, 2017.

תל-אביב,
23 במרס, 2017

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

קוסט פורר גבאי את קסירר
רח' עמינדב 3,
תל-אביב 6706703

טל. +972-3-6232777
פקס +972-3-5620479
ey.com

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של
קרן פנסיה יסוד עמית – קרן פנסיה ותיקה
המנוהלת על ידי הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ
בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה יסוד עמית - קרן פנסיה ותיקה המנוהלת על ידי הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ (להלן - הקרן) ליום 31 בדצמבר, 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון וההנהלה של הפניקס קרנות פנסיה מאוזנות וותיקות בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קוימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבנו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של הקרן הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה- 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד- 1964 (להלן- התקנות). בקרה פנימית על דיווח כספי של קרן פנסיה כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הקרן (לרבות הוצאתם מרשותה); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים, בהתאם להוראות הדיווח והגילוי שנקבעו על ידי הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) התשס"ה- 2005 והתקנות שהותקנו מכוחו ובהתאם לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור ולניהול קופות גמל), התשכ"ד- 1964 (להלן- התקנות), ושקבלת כספים והוצאת כספים של הקרן נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה המנהלת; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הקרן, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקרות תהפוכנה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה המנהלת קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי של הקרן ליום 31 בדצמבר 2016, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של הקרן לימים 31 בדצמבר 2016 ו-2015 ולכל אחת מהשנים שהסתיימו באותם תאריכים והדוח שלנו, מיום 23 במרס, 2017, כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים וכן הפניית תשומת לב לאמור בביאור 12ה' בקשר עם הגרעון האקטוארי והשימוש העתידי בכרית הביטחון שבמסגרתו לא הופעל מנגנון האיזון.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
23 במרס, 2017